

Nr. 17

1. SEPTEMBERNUMMER 1942

Belgia 2.50 fr. / Böhmen-Mähren 3.— kr. / Bulgarien 8 lewa / Danmark 50 øre / Finland 4.50 mk. / Frankrike 4 fr. / Hellen 30 drs. / Italia 3 lire / Kroatia 6 kuna / Nederland 20 cents
Norge 50 øre / Portugal 2.— esc. / Romania 20 lei / Serbia 6 dinar / Sverige 53 øre / Svelts 45 rappen / Slovackia 3 ks. / Spania 1.50 pts. / Tyrkia 15 kurus / Ungarn 40 fillér
Sydelemerik, Ostland 30 Pfg.

Signal

Universitetsbiblioteket
i Tromsø

En
sprengning
som bygger en bro
Føll beretningen i dette
nummer: Slik begynte den
annen sommer

PK.-foto: Krigskorrespondent
Arthur Giliam

EXTRA leicht

Hensoldt
DIALYTT

Prisme - kikkerter
til Reiser Sport Jakt.

M. HENSOLDT & SOEHNE
Opt. Werke A-G, Wetzlar

Ti uker...

Aksemaktenes store militære resultater på den europeiske og nordafrikanske krigsskueplass fra begynnelsen av mai til midten av juli 1942

Øst

begynner store kamper igjen i begynnelsen av mai. Bolsjevikene lider knusende nederlag på hele fronten. Deres lokale vinterresultater er oppnådd forgjeves og fiendtlige styrker blir tilintetgjort gjennom større og mindre foretagender. I slutten av juni begynner så de store operasjoner i Donets- og Don-området som enno engang demonstrerer tydelig for hele verden den tyske forsvarsmakts og dens forbundsfellers usvekkede styrke og slagkraft.

I vårslaget på Kertsj fra 8. til 15. mai slår tyske og rumenske divisjoner sovjetarméene der og erobrer den viktige østlige utløper av Krim.

Slaget om Charkov fra 17. til 28. mai krysser bolsjevikenes plan om ved et storangrep å få den sørlige del av den tyske østfront til å bryte sammen. Timosjenkos angrepsarméer blir tilintetgjort i en dobbeltsidig omringning. Ved siden av de tyske og rumenske tropper deltar ungarske, italienske, kroatisk og slovakiske avdelinger i kampen.

I mellomavsnittet på østfronten blir der i tiden fra 24. mai til 2. juni, ved konsentriske angrep av tysk infanteri og pansertropper tilintetgjort flere fiendtlige styrkegrupper som var lekket gjennom fronten under vinterkampene og derpå var blitt innesluttet. Sovjet hadde nesten like store tap av falne som fanger.

I et omringningsslag i rommet sør for Voltsjansk blir sterkere fiendtlige styrker revet opp i tiden fra 11. til 15. juni. Der blir brakt inn over 24.000 fanger, 279 panservogner og 208 kanoner blir tatt som bytte eller ødelagt.

Sørøst for Charkov blir bolsjevikiske divisjoner innesluttet og tilintetgjort i et slag som varer tre dager fra 22. til 25. juni. Mer enn 22.000 fanger, 100 panservogner og 250 kanoner faller i hendene på de tyske tropper.

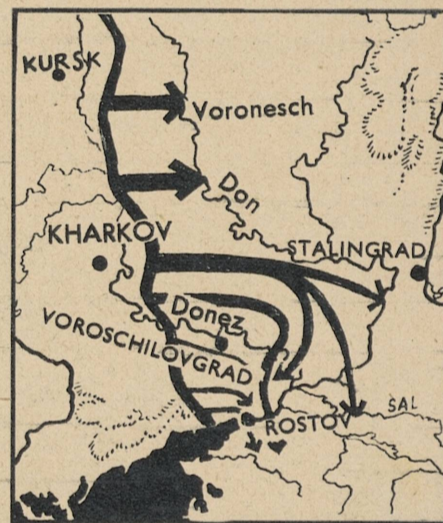
Den 24. juni avsluttes i det midtre frontavsnitt tilintetjørelsen av en sterkere sovjetrussisk kampgruppe. Den var blitt avskåret i løpet av vintermånedene og ble siden forsynt og forsterket gjennom luften. Over 9000 mann blir tatt til fange og 16 panservogner og 200 kanoner blir brakt inn.

På Volchov-fronten avsluttes seierrikt den 29. juni månedlange kamper med innesluttede deler av den 2. sovjetrussiske støtarmé så vel som av den 52. og 59. sovjetarmé. Det er de arméer som i vinter forgjeves forsøkte å støte fram over Volchov sørøstover mot Leningrad og unnsatte den omringede by. Spanske, nederlandske og flamske frivillige avdelinger kjempet skulder ved skulder med de tyske divisjoner. Fienden taper 34.000 fanger, 171 panservogner og 649 kanoner.

Med Sevastopols fall den 1. juli avsluttes etter 25 dagers forløp en heltemodig kamp av tyske og rumenske divisjoner. Med erobringen av festningen er den største sovjetrussiske krigshavn i tyskernes hender, og bolsjevikenes herredømme i Svartehavet er blitt problematisk.

I rommet ved Rshev er det den 12. juli, etter 11 dagers kamper i vanskelig skogterreng, tilintetgjort flere sovjetrussiske infanteri- og kavaleridivisjoner samt en panserbrigade. Fiendens tap utgjør 30.000 fanger, 218 panservogner og 591 kanoner.

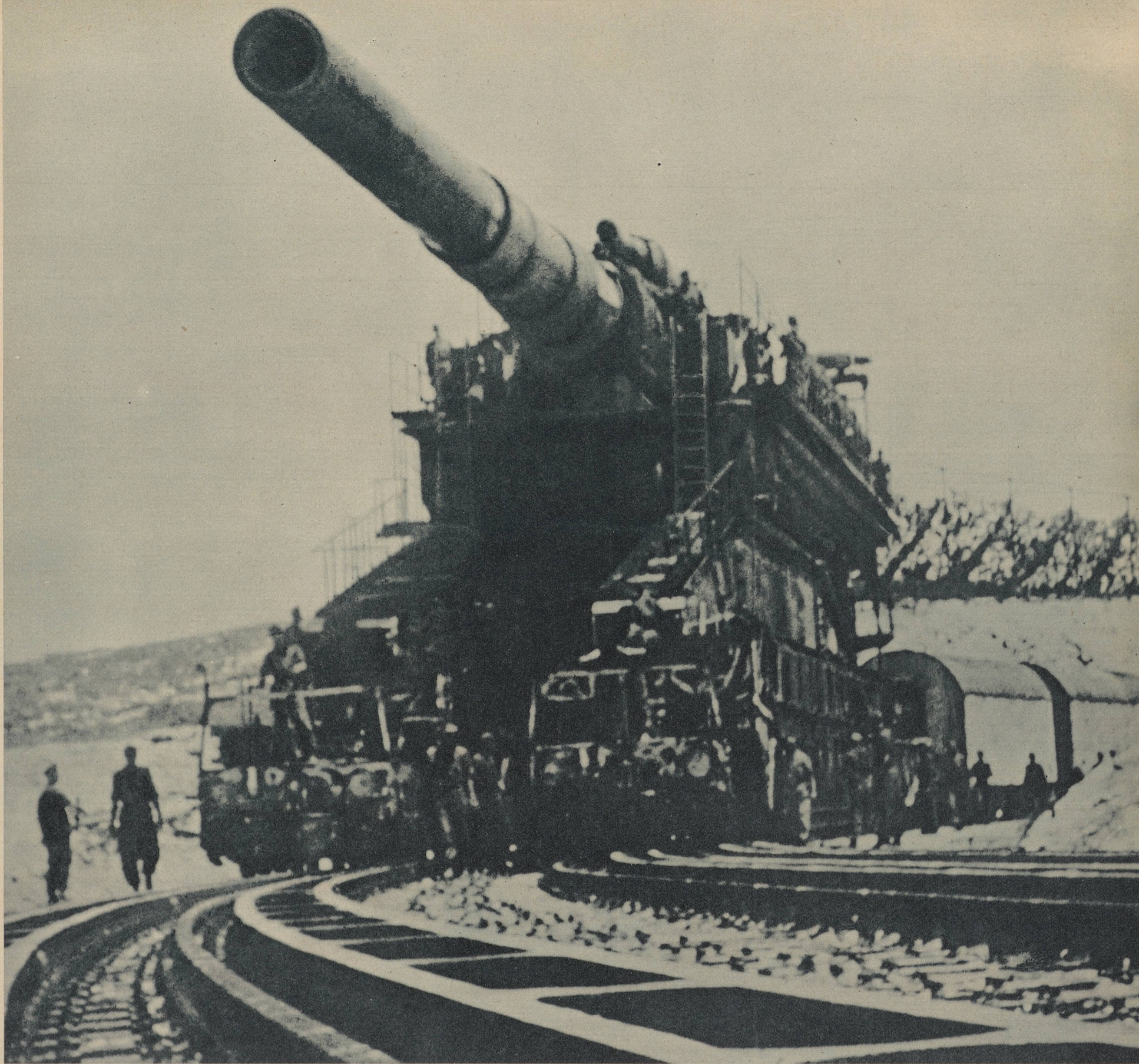
Det store slag i Donets- og Don-området begynner de siste junidagene. Foruten de tyske arméer, deltar en italiensk og en ungarsk armé, rumenske

Operasjonene i det store slag i Don-området siden slutten av juni 1942

divisjoner og slovakisk-kroatisk avdelinger. Under angrepet fra rommet ved Charkov og Kursk blir fronten revet opp i en bredde av 300 km. og man støter fram til Don. Den betydelige industriby Voronesj blir tatt 7. Juli. Etterat elva sør for byen er nådd på bred front og der var drevet bruhoder til østbredden, blir forfølgelse av fienden innledet sør- og sørøstover. Gjennombruddet blir derpå utvidet i sør. Tysk infanteri tar den 17. juli Vorosjilovgrad, den viktigste og største by i Donets-området. Etterat Dons nedre løp er nådd den 18. juli øst for Rostov og de sterke fiendtlige styrker, som står i dette rom, dermed er avskåret fra sine forbindelser bakover, begynner de konsentriske angrep på byen. Tyske og slovakiske tropper bryter igjennom bruhodestillingen ved Rostov, tar den 24. juli i stormangrep denne viktige trafikk- og handelsplass og tilkjemper seg på bred front overgangen over elva.

Samtidig bringer også de harde kamper i den store Donbuen vest for Stalingrad betydelige resultater. Tyske

TYSK ARTILLERI 1942

En av det nye tyske artilleris kanoner kjøres i stilling

Se beretningen side 23 osv.

og rumenske forband beseirer sterke fiendtlige styrker, som forsøkte å bygge opp en forsvarsfront vest for elva, og når den 25. juli også her Don.

I disse ti uker har bolsjevikene ved de heldige angrepsoperasjoner så vel som ved forsvaret mot deres forgjeves angrep på den samlede østfront mistet ialt mer enn 730.000 fanger, 8.000 kanoner, 4.000 panservogner og 3.200 fly.

I Nord-Afrika

har tyske og italienske divisjoner slått den 8. britiske armé i det slag som begynte den 26. mai, gjenerobret hele

Libya og kastet fienden langt inn i Egypt.

Felles operasjoner av tyske og italienske luft- og sjøstridskrefter førte i tiden fra 13. til 15. juni til ødeleggelsen av to store britiske konvoier som var sikret av sterke sjøstridskrefter. Britene tapte over Middelhavet og i Nord-Afrika fra begynnelsen av mai til midten av juli nesten 400 fly.

I Atlanterhavslaget

tapte USA. og England den ene million brt. etter den andre. Tyske ubåter opererer framdeles med stort hell foran de amerikanske kyster, i Nordishavet,

hele Atlanterhavsområdet, i de afrikanske farvann og i Middelhavet. Den fiendtlige forsyningskipsfart mistet i løpet av ti uker 339 skip med over 2 millioner brt. Det hardeste tap var den fullstendige tilintetgjørelse av en engelsk-amerikansk storkonvoi på 38 handelsskip, som til tross for den sterkeste sikring, ble tilintetgjort i tiden fra 2. til 9. juli mellom Nordkapp og Svalbard i pauseløse angrep av tyske kampfly-avdelinger og ubåter. Konvoien forsøkte å bringe krigsmateriell til Murmansk.

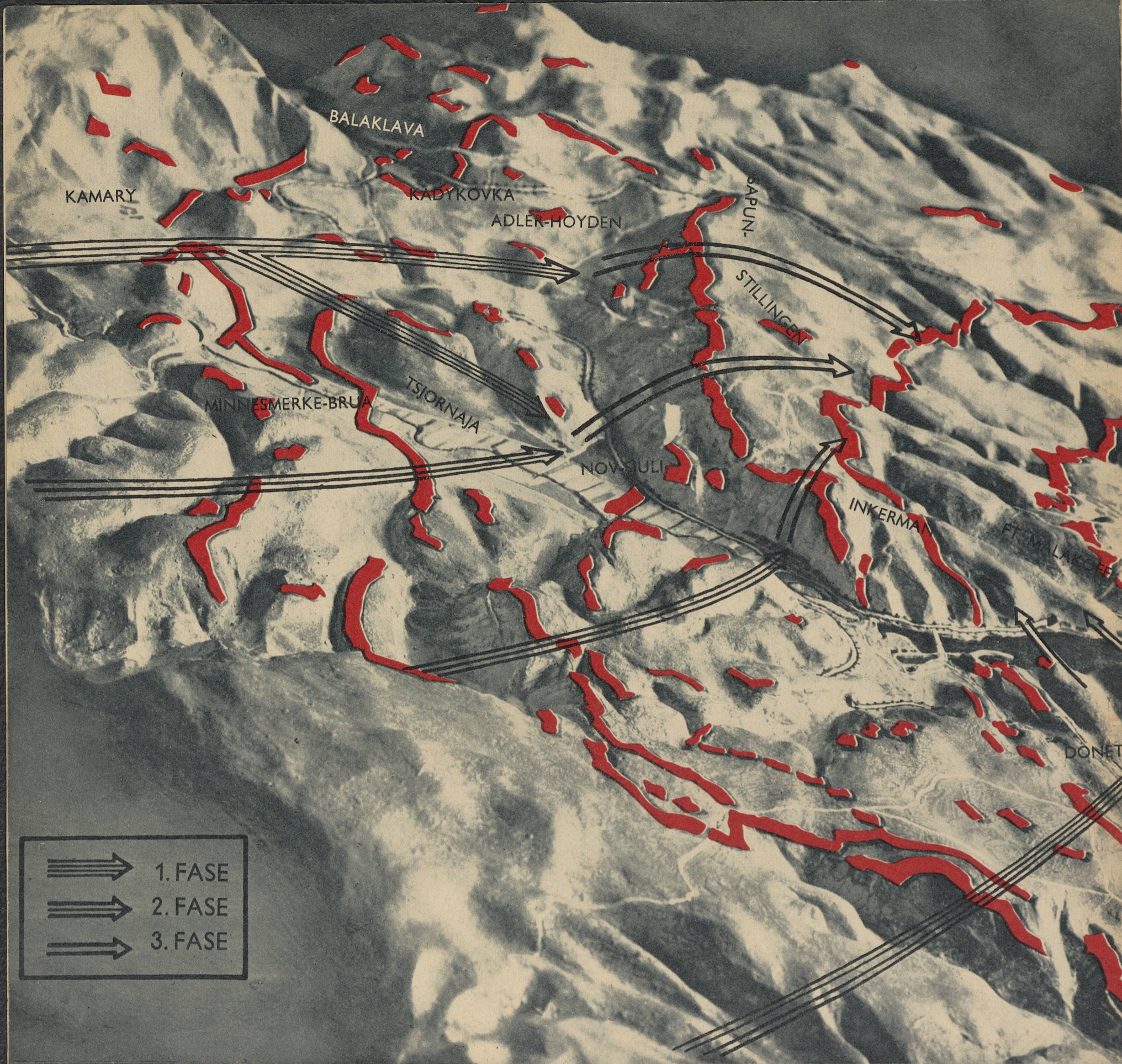
I løpet av disse ti uker har Sovjetunionen, England og USA. tapt:

over 2 mill. brt.,

800.000 fanger,
5.000 panservogner,
8.500 kanoner,
4.400 fly.

Hertil kommer også de tap som fienden er blitt tilføyd ved operasjonene fra den japanske forsvarsmakt og ved italienske sjø- og luftstridskrefter kamphandlinger.

Se hertil bildene på side 4 og 7 og likeledes beretningen om „Slitk begynte den annen sommer“ på side 11

Framstilling av kampene om Sevastopol inntil festningens fall

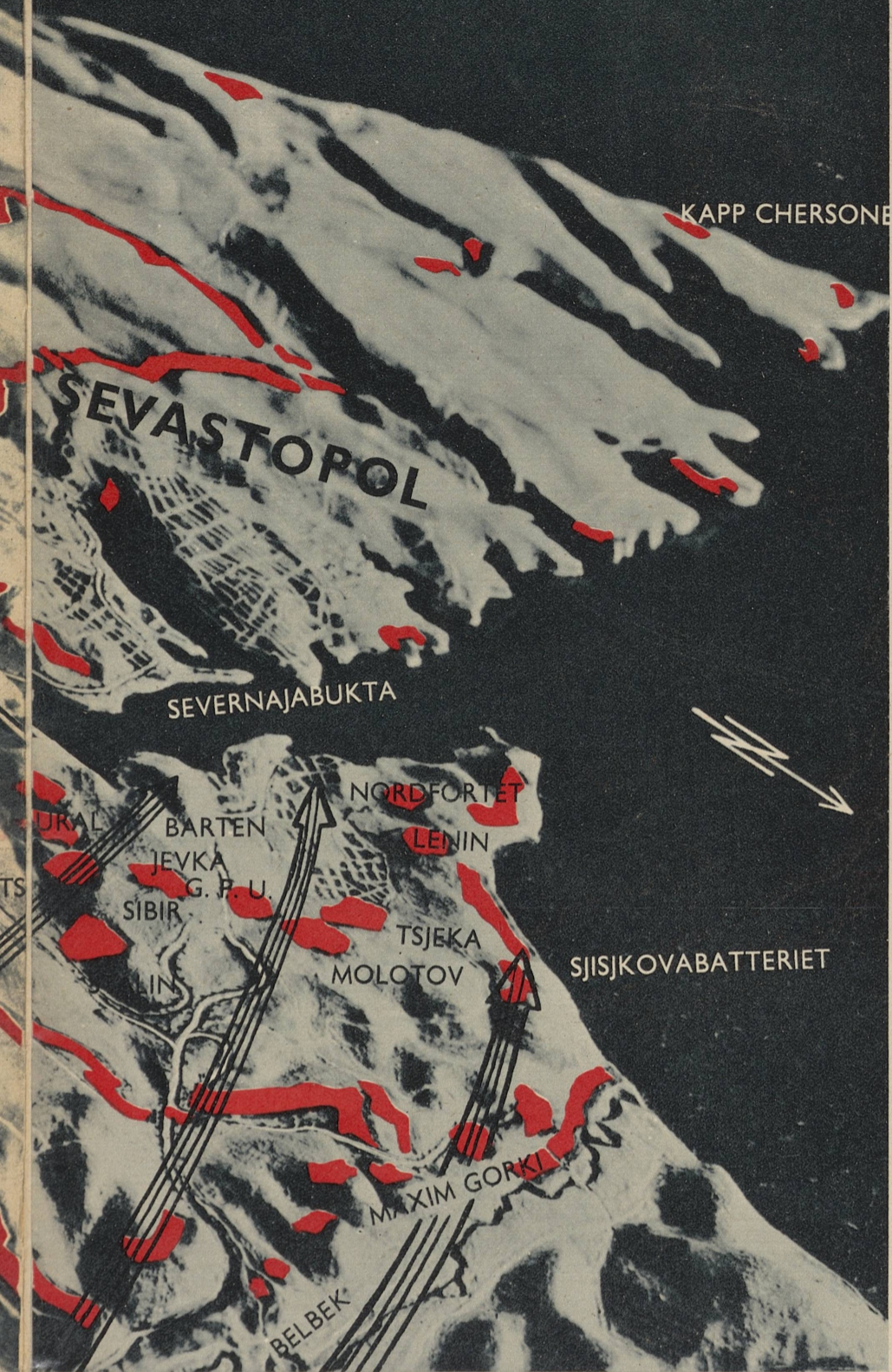
Av HARALD WEBERSTEDT, kaptein i forsvarsmaktens overkommando

To resymerende militære framstillinger av erobringen av Sevastopol og det store sommerslaget 1942 i Nord-Afrika

I. Sevastopol

Sevastopol, den sovjetske Svartehavsflåtes siste havn på Krim, er fullstendig innesluttet fra landsiden siden midten av november 1941. Den 7. juli 1942 begynner stormen på verdens hittil sterkeste festning. Den faller den 1. juli 1942. Kart og beretning skildrer avsluttende begivenhetene i disse 25 dager

Angrepet på den sterkeste land- og sjøfestning, Sevastopol, gjelder som den tyske og rumenske forsvarsmakts dristigste og mest storartede foretagende. Den tilsynelatende uovervinnelige festningsfront omgir by og havn i en dybde av 10 kilometer. Det er ikke bare befestningsbelter mellom hvilke der ligger ubeskyttede områder, men festningskampfelt, som er spekket med tusener av betong- og jordbunkers, kanon- og granatkasterstillinger, minefelt, panserforsvarsgraver, piggrådssperringer og feller. Her danner moderne, store verk med de tyngste kanoner og med underjordiske forbindelser og forsyningsdepoter hovedsentrene i den fiendtlige motstand. Forsvarsanleggene kunde bygges uten store vanskeligheter og skjules lett i kalk-

Kart: Rudolf Heinisch

steinsjorden. Det meget kuperte terrenge byr forsvareren gunstige kampmuligheter. Derimot finner angriperen bare dårlig dekning og slette observasjonsmuligheter for sine svære våpen. Inntagelsen av festningen ble derfor ansett for umulig både av bolsjevikene og av England og Amerika.

Angrepet på dette veldige bolverk begynner den 7. juni etterat sterke kamp- og stupkampflyavdelinger og det sværeste artilleri den 3. juni hadde begynt den planmessige bombardering og beskytning av befestningene, kasernene og forsyningsdepotene.

Operasjonenes første mål er erobringen av den nordlige del av festningen mellom Belbek-dalen og Severnabukta. Allerede i løpet av de første dagene bryter man igjennom i 5 kilo-

meters dybde på bred front og erobrer høydeplataet sør for Belbek-dalen. No begynner infanteristøttrupper og pionérer sin vanskelige kamp med de store verk og hundrevis av bunkers. Det første fort, „Stalin“, faller den 13. juni. Fire dager senere tas i hårde nærkamper festningens sterkeste verk „Maxim Gorki“ og verkene „Tsjeka“, „Molotov“, „GPU“, „Sibir“ og „Volga“. Etter inntagelsen av verkene „Donets“, „Ural“

Seierherren fra Sevastopol, generalfeltmarsjal von Manstein. Da hans forfremmelse til generalfeltmarsjal kom etter festningens fall, var den høye rangs distinksjoner, de korslagte marsjalstaver for skulderklappene, ikke for hånden. Soldater klippet dem i løpet av natten av to urløkk

PK-foto: Krigskorrespondent Hilmar Pabel

og „Lenin“ stormes den 21. juni „Nordfortet“, hvor fienden forsvarte seg særlig hårdnakket. Dermed er der opnådd et avgjørende resultat. Severnabukta er nådd på bred front. By og havn ligger under ild fra såvel artilleriet svære og endog lette infanterivåpen. Sevastopols direkte forsyning sjøvegen er utelukket. Bare i buktene på Chersoneshalvøya kan mindre skip losse enno, såframt de da ikke faller som offer for den tyske, rumenske og italienske krigsmarines lette sjøstridskrefter.

I sør begynner de tyske og rumenske troppers angrep først den 10. juni. Også her må hundrevis av bunkers inntas. Hovedangrepet går nordover forbi Kamary og rettes mot befestningene på Ørne-høyden. De blir stormet den 17. juni. Denne angrepskile i befestningssystemet blir de følgende dager utvidet nordover, framfor alt også gjennom rumenske alpejegertroppers angrep. Den 24. juni har man nådd foten av Sapun-høydene. Et fortsatt angrep her synes neppe mulig. Det bakete terrenge stiger 60 meter på 100 meter. Oppe på høydene ligger bolsjevikene i sine godt utbygde, sterke stillinger. De besvarer enhver bevegelse hos de tyske og rumenske tropper med en kuleregn.

De neste dager bringer betydelige resultater i angrepsfrontens sentrum, idet det inntil 28. juni lykkes å bryte den fiendtlige motstand overalt nordost for Tsjornaja. Under framstøtet mot Inkerman-befestningene i morgentimene den 29. juni passerer elvedalen, og dermed blir Sapun-stillingens nordlige hjørnestein alvorlig truet.

Den følgende natt kommer infanteri og pionérer fra den nordlige angrepsgruppe seg over Severnabukta etter

en svær artilleriskyting og får fotfeste på sørbredden.

Den 30. juni faller avgjørelsen som følge av konsentriske operasjoner av alle angrepsgrupper. Sør for Severnabukta blir viktige befestninger øst for byen tatt til tross for fiendtlige motangrep. Inkerman-befestningene blir stormet etter et veldig angrep av stupkampfly og Sapun-stillingene i hele sin utstrekning tatt med storm. Rumenske tropper erobrer byen og havnen Balaclava. No begynner den fiendtlige motstand å avta litt etter litt. Den 1. juli faller fort „Malakov“, som spilte en avgjørende rolle allerede under Krimkrigen. De indre befestninger i øst- og sørkanten av byen blir gjennombrutt. I middagstidene ruller der enno en trommeild mod granater av alle kalibrer over det allerede brennende hav av hus. Derpå trenger støttroppene inn i byen, kjemmer gatene igjennom og fjerner den siste fiendtlige motstand i hus og kjellere. De følgende dager blir de siste rester av den slagne Sevastopol-armé uskadeliggjort på Chersoneshalvøya.

Fienden har lidt fryktelige tap: 100 000 fanger, ca. 40 000 døde, 622 kanoner, 26 panservogner, 824 maskingeværer, 758 granatkastere, 141 fly.

De tyske tap er, i betraktning av de alvorlige kamper og den seige fiendtlige motstand, forholdsvis små. De utgjør: 4337 falne, 1591 savnede og 18 183 sårede.

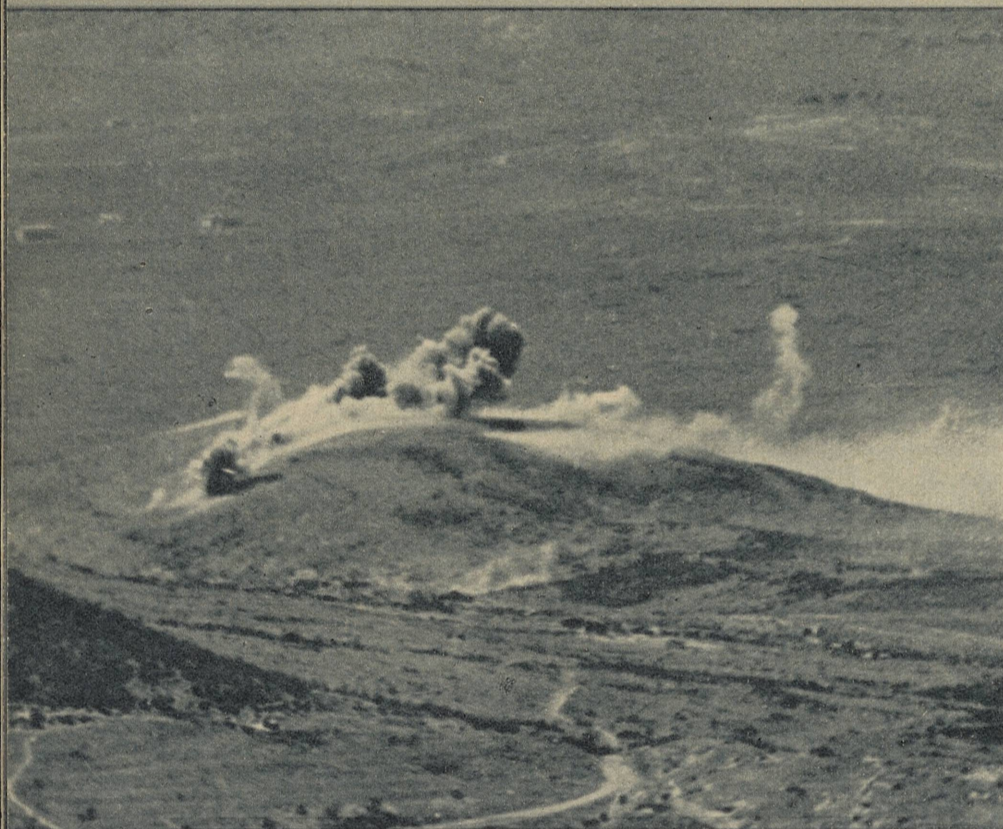
I løpet av 25 kampdager har tyske og rumenske tropper i intimt våpenbrorskaper erobret den sterkeste land- og sjøfestning. Herunder måtte 3597 befestningsanlegg inntas og 137 000 miner fjernes. Kampflyforband gjennomførte 23 751 angrepstokter.

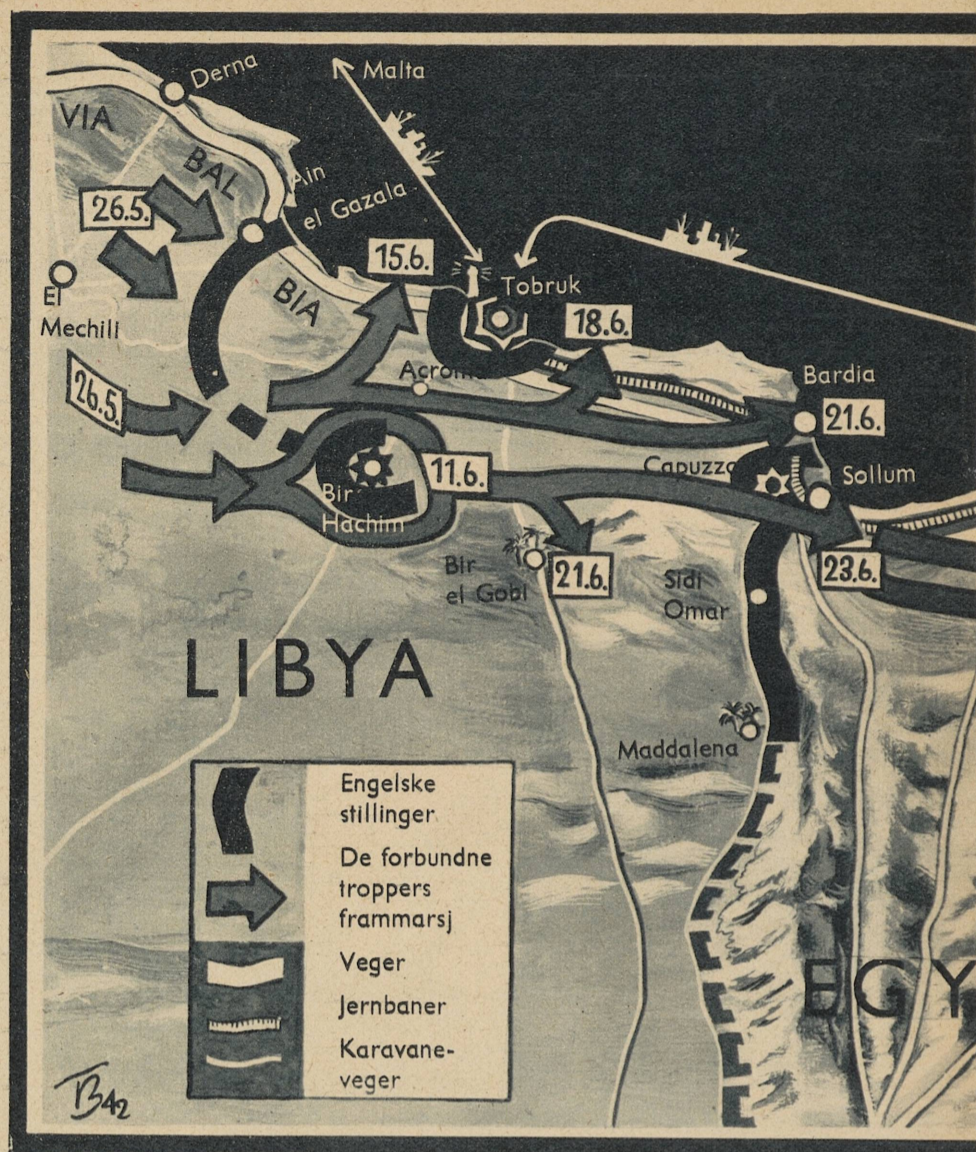

Et eksempel på artillerikampen foran Sevastopol

En sterkt befestet, viktig bergrygg foran Sevastopol blir tatt under tysk artilleriild. De første svære innslag har truffet målet.

På de første skudd følger salver, som øker til trommeild og innhyller berget i røk, som infanteriet stormer inn i.

II. Nord-Afrika

Under kampen i Nord-Afrika, kampen om Englands veg til India, støter englenderne to ganger vestover over den libyske grense og blir to ganger kastet tilbake igjen av aksetroppene, og sluttelig forsommeren 1942 trengt langt inn i Egypt i forsvarsstillingen ved El Alamein. Følgende beretning bringer i sammenhengende framstilling begivenhetene i dette avsnitt av kampen om Nord-Afrika.

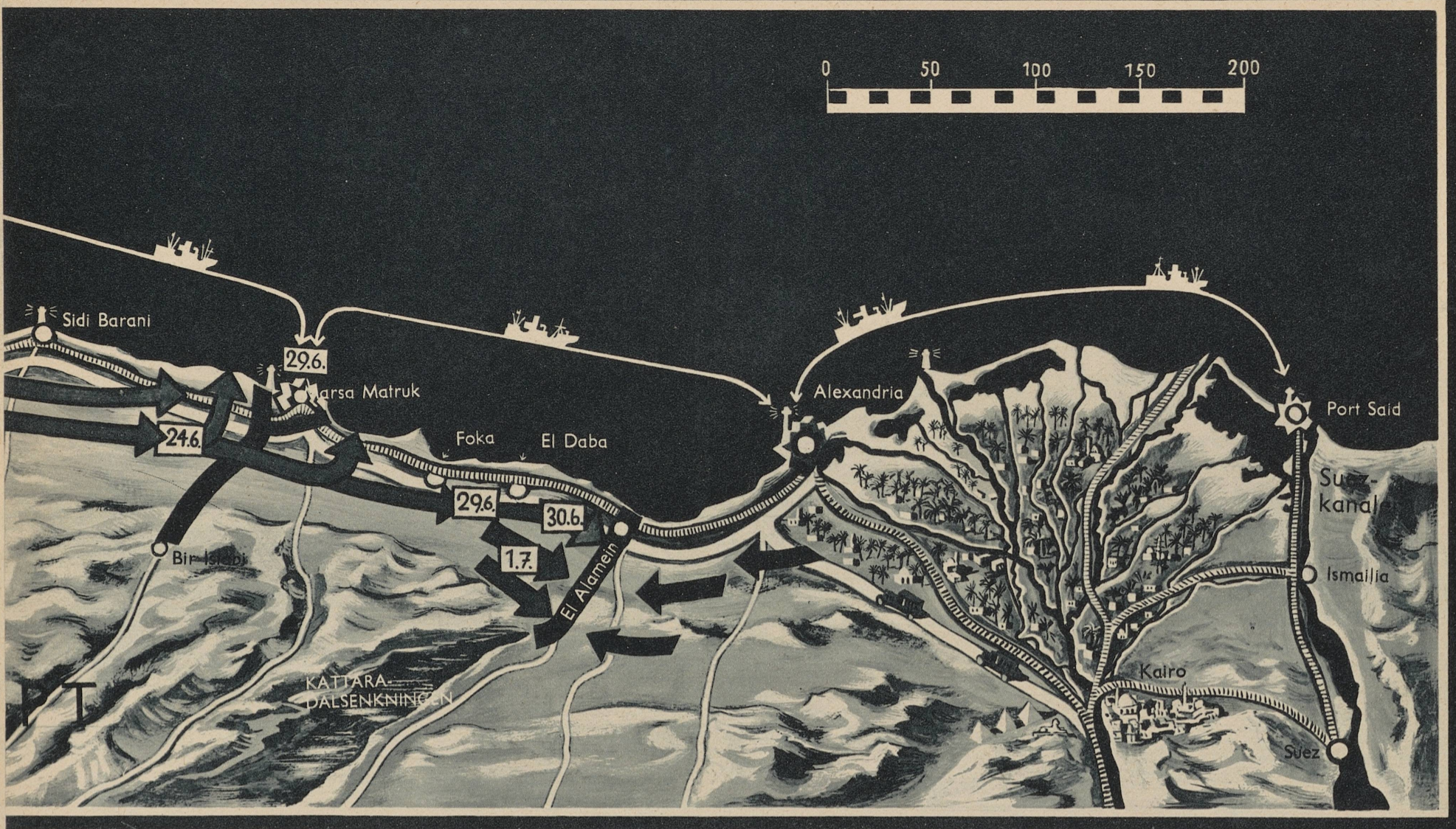
Den 8. britiske armés angrepsforberedelser i Libya står i slutten av mai 1942 foran sin avslutning. Under beskyttelse av den sterkt utbygde Gazala-stillingen har Ritchie brakt sine divisjoner til full kampkraft. På jernbanelinjen, som av britene er bygd fram til Tobruk, er i de siste måneder hundrer av panservogner, kanoner og motorkjøretøyer, store mengder drivstoff, ammunisjon og matforsyning rullet fram.

Generalfeltmarsjal Rommels panserarmés overraskende angrep støter den 26. mai midt inn i disse fiendens angrepsforberedelser. Italienske infanteridivisjoner angriper frontalt Gazalastillingen. Tyske og italienske panserdivisjoner og motoriserte forband er trukket sammen på sørflyøyen og fører herfra sitt angrep dypt inn i britenes venstre flanke. Tross utallige minefelter, som er særlig ubehagelig for de motoriserte troppers bevegelser, og tross forbitrede britiske motangrep, blir fiendens stilling brutt igjennom og aksetroppene støter fram helt til området sørøst for Tobruk.

Andre forband stenger etter harde kamper sterkere fiendtlige styrker inne i festningen Bir Hachim og stormer den 11. juni denne Gazala-stillingens betydelige hjørnestein. Truselen mot aksemaktens høyre flanke er dermed sjaltet ut. Et avgjørende resultat for slagets videre utvikling er oppnådd. Siden den 26. mai har britene mistet over 12 000 fanger, mer enn 500 panservogner og over 250 kanoner.

Dagen for stormløpet mot Bir Hachim støter massen av panserarméen under sterk beskyttelse av sin høyre flanke fram mot nord. Ritchie forsøker forgjeves å få stanset angrepet i området foran Acroma. I forbitrede panserkamper blir britene slått. Den 15. juni er kysten nådd nord for Acroma. No er de britiske styrkers skjebne i Gazalastillingen beseglet. Enno den samme dag bryter italienske divisjoner gjennom stillingen fra vest. Tallet av fanger er steget til ca 19 000. Nesten 800 panservogner og 300 kanoner har fienden tapt i løpet av tre uker.

De følgende dager blir de britiske styrker slått i rommet sør og vest for

Forløpet av forsommerslaget 1942 i Nord-Afrika fram til forsvarslinjen ved El Alamein

Tegning: Karl Friedrich Brust

Tobruk og utallige fort i terrenget foran festningen erobret. Den 18. juni er Tobruk innesluttet. Den 8. britiske armé er kløvd i to deler — sterke forband forsvare festningen Tobruk, mens andre tropper går tilbake mot øst, for å bygge opp en ny forsvarslinje ved den libysk-egyptiske grense.

I grålysningen den 20. juni begynner stormløpet mot Tobruk. Hundrer av kamp- og stupkampfly bombarderer i rullende angrep befestningene. Etter to timers hard kamp oppnås på bred front et innbrudd i bunkerlinjer. Fortvilte britiske motangrep blir slått tilbake. Etter stormingen av tallrike befestningsanlegg er havnen nådd om ettermiddagen den første angrepsdag. Den følgende morgen kapitulere festningen med en besetning på 33 000 mann, deriblant 5 generaler. Stort bytte av all slags krigsmateriell, drivstoff og matforsyninger faller i seierherrens hender. Den samme dag blir Bardia tatt under framstøt mot øst, og sørøst for Tobruk besettes Bir el Gobi.

Rommel rykker no omgående etter mot øst med de tyske og italienske divisjoner som ble frigjort ved Tobruk og gir således ikke britene anledning til å organisere sitt forsvar i den allerede utbygde grensestilling Madalena-Sollum. Etter tapet av Capuzzo, Sollum og Halfaya må fienden derfor trekke hovedstyrken av sine forband tilbake til Marsa-Matruk-stillingen. Sterke arrieregarder skal med tallrike panservogner dekke tilbaketoget. Men heller ikke de kan stanse forfølgelsen.

Allerede i de tidlige morgentimer den 24. juni begynner kampen om Marsa-Matruk-stillingen. Samtidig når hurtige tropper kysten i framstøt mot nord 60 km vest for Marsa-Matruk. Etterat

fienden i firedagers kamper ble slått sørvest for Marsa-Matruk, og gjennombruddet til stillingen ble oppnådd, blir omtrent 40 km øst for festningen likeledes kysten nådd. No er også dette britiske bolverk innesluttet. Den 29. juni blir Marsa-Matruk erobret. De britiske tap er blitt forhøyet til 60 000 fanger, nesten 900 panservogner og 400 kanoner.

Enno under kampen om Marsa-Matruk erobres Fuka i videre forfølgning mot øst. Den 30. juni er El Daba passert og El-Alamein-stillingen nådd av de forreste troppeavdelinger. Her har fienden mellom Den Arabiske bukt og den uframkommelige Kattara-dalsenkning i en bredde på bare 60 km en fortrinlig forsvarstilling, som er forsterket ved hjelp av utallige betongbunkere, feltbefestningsanlegg, minefelt og sperringer av alle slag. Det er den siste stilling før Nil-deltaet. Britene har i ilmarsjer trukket sammen alle de tropper som står til forføyning fra Egypt og den nære Orient og forsøker med alle midler å stanse aksemaktenes tropper her for godt. Slaget går videre.

I en uhyre operasjon har generalfeltmarsjal Rommel i løpet av fem uker tvunget den 8. britiske armé nesten 600 km mot øst. Derved ble tre store forsvarslinjer: Gazala-stillingen, grensestillingen og Marsa-Matruk-stillingen gjennombrutt. Nord-Afrikas sterkeste festning, Tobruk, ble likeledes erobret med storm, på samme måte som ørken-

festningen Bir Hachim og festningen Marsa-Matruk. Disse de tyske og italienske divisjoners store suksesser kunde bare oppnås fordi de tyske og italienske luft- og sjøstridskrefter som opererte i Middelhavet grep understøttende inn i kampen i utmerket overensstemmelse med operasjonene på landjorden.

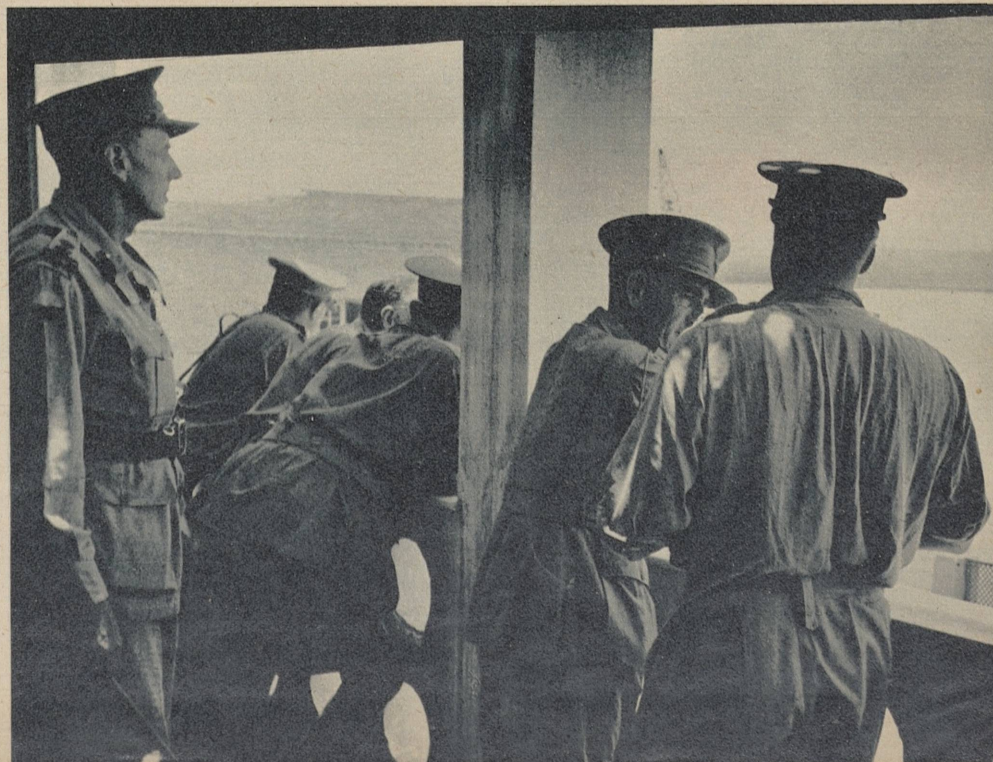
Sterke luftstridskrefter angrep særlig ved gjennombruddene av stillingene de fiendtlige befestninger og motstandsreder og bekjempet dag og natt de britiske tilførselsveger. Tyske og italienske jagerfly viste sin overlegenhet i daglige luftkamper.

Aksemaktenes sjøstridskrefter lammet ved sine vedholdende angrep den britiske tilførselstrafikk foran den nordafrikanske kyst og sikret de egne tilførsler til sjøs. Et stort antall fiendtlige handelsskip og krigsfartøyer ble senket.

Det verste slag mot sin forsyning fikk fienden den 13., 14. og 15. juni. I disse dager ble to store britiske konvoier, som under sikring av sterke sjøstridskrefter samtidig var løpet ut fra Alexandria mot vest og fra Gibraltar mot øst, nesten fullstendig tilintetgjort i samarbeid mellom italienske og tyske sjø- og luftstridskrefter.

Generalfeltmarsjal Rommels panserarmé, som er stilt inn under øverstbefalende for de italienske stridskrefter i Nord-Afrika, general Bastico, har bundet ny berømmelse til sine faner. De italienske og tyske troppers våpenbrorskap har igjen hevdet seg. En forståelsesfull ledelse mestret hurtig vanskelighetene med å avstemme etter hverandre to staters forsvarsmakter og deres operasjoner til lands, til sjøs og i luften på en krigsskueplass på størrelse med halve Europa.

Tegn på et alvorlig nederlag: De engelske generaler, som er tatt tilfange i Tobruk, venter på å bli forhørt. PK.-foto: Krigskorrespondent Moosmüller

FOLK MOT TRUSTER

Om den europeiske revolusjonskrigs årsaker og mål

Forfatteren, en kjent fransk økonomileder, hadde gjennom en årrekke anledning til på nærmeste hold å studere storbankene og storfinansens. Han har også fulgt tidens politiske og sosiale problemer særlig våkent. Nedenstående artikkel belyser krigsårsakene ut fra økonomifagmannens perspektiv og setter dem samtidig inn i deres store historiske sammenheng

I januar 1933 overtar Hitler makten i Tyskland. Han tenker ikke på å erklære Europa krig. Versaillestraktaten har latt Tyskland beholde bare en liten armé på 100.000 mann, uten svært artilleri, uten kampvogner og festninger, og dets flåte består av tre „lomme-panserkryssere“. Hvilke hemmelige reserver av utdannede mannskaper og krigsmateriell der enn kan stå til rådighet for Hitler, så kan han ikke la det komme til noen kraftprøve med den franske hær eller den engelske flåte.

Utvilsomt har han, idet han protesterte mot den ensidige avrustning fra Versailles, stilt kravet om Tysklands militære likeberettigelse, men samtidig foreslått en begrensning av rustningene. Etter at han snart har sluttet en avtale med England om begrensningen av flåtebyggingsprogrammet, foreslår han (med Edens mellomkomst) Frankrike en tilsvarende avtale om begrensning av rustningene til lands.

Hvor meget han enn tenker på å befri Tyskland fra Versailles' lenker, så har han allikevel andre, mer påtrengende bekymringer:

1. Han står foran den oppgave å ernære 64 millioner mennesker på en jord hvis landbruksmessige avkastning er utilstrekkelig, og som følge av valutasisuasjonen kan heller ikke det manglende skaffes fra utlandet. Allerede i fredstid innførte han rasjoneringen og en streng prispolitikk i overbevisningen om at en likelig fordeling gjør savnene mindre følelige.

2. For å hindre det kaotiske veddeløp mellom priser og lønninger, må han gi det nye rike en stabil valuta. Da riksbanken imidlertid i sine kjellere ikke mer råder over noe gull, må valutaen holdes stabil nettopp uten gulldekning. Kimære! — smiler representantene for den klassiske sosialøkonomiske lære.

3. De gjelder å skaffe arbeid for 6 millioner arbeidsløse. I den hensikt må der settes igang store offentlige arbeider. Finansieringen av dem krever kapitaler, og Riket har ikke mer noen, men det må ikke strande herpå! Arbeidet er kapitalen. I stedet for å dekke

framtiden med fortidens reserver, vil et nytt banksystem skaffe mulighet for å dekke risikoen gjennom en antesipering av de løpende arbeiders avkastning. Vanvidd! — skriker de klassiske nasjonaløkonomer. Et korthus — som må falle sammen selv ved den minste berøring! Men etter fire års forløp står samtlige arbeidsløse atter i arbeid og er sivile (og framforalt militære) tiltak til en verdi av millioner er gjennomført. Og dertil har de innenlandske priser holdt seg stabile. Den tyske gjenoppbygning blir til virkelighet.

4. Disse arbeider krever imidlertid råstoffer som Riket — selv i sin forstørrede skikkelse etter de forskjellige innlemmelser — ikke har. Et tysk autarki viser seg umulig. Riket er derfor tvunget til atter å oppta handelen med utlandet i forsterket grad. Men hvorledes kan det klare det all den stund det ikke rår over noe gull til utlikning av sin utenrikshandelsbalanse?

Byttehandelsystemet

Etter mange nølende forsøk og feilgrep lykkes det å sette på bena et komplisert byttehandelsystem. Det har mange ulemper, men da nesten alle Tysklands naboer og endog mange oversjøiske land likeledes må klare seg uten gull og derfor står overfor de samme vanskeligheter, går de nødtvungne med på det. Den tyske utenrikshandel som man hadde ansett for endelig tilintetgjort, tar snart et uventet oppsving. I 1937 inntar Tyskland allerede tredjeplassen i utenrikshandelstatistikken som Folkeforbundet utgir. Det kommer riktignok langt etter England, men står nesten på samme trin som De Forente Stater og har et stort forsprang for Frankrike.

Håndgripelige resultater av denne art har den fordel at de er av direkte innflytelse på befolkningens livsviktige behov. De blir merkbare for hver enkelt personlig: Følelsen av tillit og sikkerhet, som fyller hans pårørende, stråler tilbake på den tidligere arbeidsløse som atter har inntatt sin gamle plass i fabrikkene, hvor han får en høyere lønn, og nyter alle fordeler ved sosialforsikringen og vet seg sikret mot vilkårlig oppsigelse. Bedriftene som atter går for full damp, kan utvide og utdele dividender, kapitalutbyttet vokser samtidig med arbeidsutbyttet, handelen lever opp igjen, innskrenkningen av forbruket kommer sparevirksomheten til gode. Staten får gjennom de normale skatter del i all omsetning, den øker sine inntekter og er atter i stand til å oppta lån. Etterhvert bedrer situasjonen seg for alle befolkningslag. Hvem skulde nære uvilje mot en fører som i løpet av så kort tid har hitført en sådan gjenreisning? Hitler nytter

tiden til å fjerne de partier han hadde måttet regne med. Han forenkler og sentraliserer administrasjonsapparatet og gjør seg til øverstbefalende for forsvarsmakten som han gir tilbake tjenesteplikten. Under det sterke inntrykk av demokratiens økonomiske og moralske skrøpeligheit, kan han etter Saarområdets tilbakevenden våge å innlemme Østerrike og Sudetenland igjen. Samtidig får han de tyske bedriftsledere til å bøye seg for en fireårsplans disiplin. I den lykkelige følelse av endelig å leve opp igjen, etterkommer det tyske folk alle hans krav. Fra bare å være nasjonalsosialistenes fører i 1933, er Hitler i 1937 det tyske folks virkelige fører. En tro i likhet med Frankrikes etter Valmy slår ham imøte og bærer ham fram.

Europas rådløshet

Imidlertid betrakter Europa Tysklands foryngelse med urolig rådløshet. Dersom fornuften regjerte verden, hadde de ledende statsmenn omgående innkalt en ny londonkonferanse: I fellesskap hadde man studert de nye metoder og deres resultater, man hadde undersøkt i hvilket omfang hver nasjon ut fra sine behov kunde tilegne seg dem, og hadde overveid om de ikke kunde være egnet til å hitføre en samlet løsning av verdenskrisen. Men fornuften er, sier Anatole France, en temmelig ussel formue som bare et par filosofer og lærde uten innflytelse på regjeringene og massene kan utrette noe med. I Frankrike blir Tysklands uventede gjenoppstandelse straks til et truende hegemoni i nasjonalistenes øyne, og hvordan skulde de sosialistiske masser vente seg noen som helst sosiale framskritt av et parti som erklærte seg som fiende av demokratiet? Å samle alle tidligere allierte fra verdenskrigen omkring Frankrike, som allerede nesten truer med å bryte sammen under byrden av en rustning som ikke mer står i noe forhold til dets krefter, dette er for den franske offentlige mening i sin helhet det eneste middel til å vinne den sikkerhet som nasjonen selv ikke lenger var i stand til å skaffe seg. Imidlertid begynner også i London og New York de bestemmende trust- og bankkretser, som regjerer de vestlige demokratier gjennom mellommenn, å bli urolige. De har til å begynne med sett med forakt ned på denne bande av eventyrere uten finansiell tradisjon og erfaring og som tillot seg å befri sitt land fra gulletts formynderskap. Da de no imidlertid må se på hvorledes disse menn klarer å gi Tyskland en stabil valuta også uten gulldekning og å få igang igjen alle bedrifter uten utenlandslån, og da de sluttelig ser den tyske konkurranse atter innta sin gamle plass på alle internasjonale markeder, da blir de urolige med hensyn til denne rival som de mente var satt ut av spillet og

som no plutselig reiser seg for dem igjen med nye „våpen“.

Forretningsfolk kontra statsmann

Disse folk er jo ikke ganske enkelt dyktige teknikere i det økonomiske liv, som forstår å betjene finansvesenets, produksjonens og handelens sensible apparat, de er ikke bare uegenyttige sakkynndige som vilde være rede til saklig å anerkjenne en ny teknisk framgangsmåte eller et vellykket eksperiment: Det er tvertimot forretningsfolk, og dersom de var rede til å påta seg de bekymringer og risikoer som var forbundet med ledelsen av store foretagender, da gjorde de det bare fordi de kunde holde seg skadeløse gjennom rikdommen med alle dens gleder. Ingen hadde hittil sagt dem at de hadde å lede sine foretagender til beste for det almene vel, det eneste oppdrag som de — det var blitt alminnelig at de arbeidet med andre folks penger — hadde overtatt, gikk ut på å berike sine aksjonærer så vel som seg selv.

Dessuten forlanger konkurranseprinsippet, som den liberale økonomi berorer på, at den som har den store fortjeneste også er produsenten som leverer forbrukeren den faste vare i de største mengder og til den laveste pris. På denne måte stemmer den enkeltes profitt og den almene interesse overens med hverandre. Rikdom danner så den nøyaktige målestokk for den tjeneste man har ytet det almene. Riktignok kan der, takket være systemet med truste, karteller og andre proteksjonistiske innretninger, forekomme at også en mann, som leverer et mindre verdifullt og kunstig rasjonert produkt, kan bli rik. Men det er en sak for de lovgivende folkets representanter og for dem som har fått overdradd den spesielle oppgave å holde privatinitiativet innenfor almeninteressens grenser — folk som jo blir betalt for dette. Den riktige forretningsmann vil så i nødsfall forstå å innrette det slik at vedkommende ikke tar tingene så altfor nøye. Slik har det no engang vært i mer enn et århundre i alle land i verden hvor den maskinelle energi er utbredt. Og det kan ikke bestrides at dette system i det store og hele — i det minste for den hvite rase — muliggjorde en økning i velstanden som tidligere generasjoner ikke hadde kjent. Trustenes og bankenes gjennom tiden helliggjorte privilegier syntes, i likhet med adelens og geistlighetens under Ancien Regime, å stemme overens med selve tingenes natur. Enhver reform som gjør krav på å tre i deres sted, gjelder derfor ikke bare som en trusel mot vel ervervede posisjoner, men synes likefram å ville ødelegge tingenes naturlige orden.

Forsettes side 38

Slik begynte den annen sommer

Scener fra en offensiv

Da våren gjorde en ende på vinteren i øst og vegene igjen ble framkommelige, gikk italienerne og generalfeltmarsjal Rommels armé til angrep i Afrika, da knuste generalfeltmarsjal von Mansteins armé sammen med de forbundne tropper Sevastopol, sovjetfrontens sørligste søyle, da begynte generaloberst Stumpffs luftflåte å overdenge Murmanskbanen og transportflåtene i Nordishavet med bomber. Hvert enkelt av disse foretagender var et slag, hvis omfang symboliserte tall som man hittil knapt hadde hørt. Allikevel dannet de bare forspillet til det drama som begynte i søravsnittet på den midtre del av østfronten, forspillet til det veldige gjennombruddslag av 1942. Arméer med friske tropper, unge soldater, marsjerte opp. Nye våpen ventet på dem og skulde gi bevis på de nye taktiske erkjennelser. Ved artilleriet som avfyrte de første skudd, i panservåpnet og i det stormende og forfølgende infanteri, hadde „Signal“ sine krigskorrespondenter. Her er en av de første omfattende skildringer av hva disse opplevde ved fronten

PK-fotos av krigskorrespondentene Arthur Grimm og Hanns Hubmann. Teksten er skrevet av PK-krigskorrespondent Hubert Neumann

Ved østfronten i infanteridivisjonen „Grossdeutschland“

„Tre minutter til“, sa adjutanten, idet han båndt sølvkjeden til lommeuret sitt på batterikikkerten. Det svinget lett klirrende fram og tilbake over instrumentets feltgrå jern og lignet et gammeldags smykke som var kommet i fremmede omgivelser. I grålysningen av den kommende dag klang ankerverkets tikking som en serie av fjerne hammerslag. Sekundene ble uendelig lange. Med armene støttet på kalkranden ved jordhullets øverste lag stirret vj lyttende framover. No måtte det være akkurat tolv minutter over to.

I slike øyeblikk blir mørket gjenomsiktig, og enhver påtatt mine hvor med menneskene skjuler sitt eget jeg, forsvinner. Ansiktsuttrykket løser seg fra anelens lenker, vegen fra impuls til minespill skrumper inn og musklene får fritt spill, de gjenspeiler hjertets reaksjon enten som likegyldig mine eller som grimase. Vi sitter sammenkrøpet fire stykker av oss i skyttergravens B-post, skulder ved skulder, så tett at pusten vår forener seg til et eneste tåkeslør. Ingen snakket. Øynene speidet ut over den smale rand av skogstykker, åkrer og dalsøkk, hvis linje vi kjente så godt og som dannet fronten. Den forsvant i det tåkede landskap, konturene var blitt usynlige og det var bare kjennskapet til den som ga fantasien næring i form av skiftende visjoner. Kommandøren strakte hals og stirret ut over som om terrengets uhyggelige tomhet var fullt av liv og bevegelse for ham. Han hadde en gang opplevet Verdun og femogtyve år seinere Dunkerque, han leste Goethe i sitt telt om aftnen og yndet filosofiske samtaler. Hans glatte kraftige overleppe hvilte seg, hans brede tenner var likesom lurende framskjøvet, og nesevingene sitret. Man merket at han følte situasjonen med alle sine sanser; den feber som han hadde gått med de to siste dagene og som stabslægen like før hadde gitt ham innsprøytning mot, syntes å forlate ham som om den vek

for de dunkle makter som no sto ferdig til sprang. Plutselig vendte han seg mot underoffiseren ved batterikikkerten, der gled et smil over hans ansikt, et nikk som ikke tydde på noen spesiell hensikt, fulgte etter den første gestus, som var som et håndtrykk mellom fortrolige kamerater. Underoffiseren la imidlertid ikke merke til det, da han uavlatelig dreiet instrumentets leie i en halvkrets; fingerbevegelsene virket hastige, selv sammenkrøpet i jordhullet forrådde mannens skikkelse senenes anspennelse.

Bare adjutanten, en fireogtyve-årig premierløytnant fra Saarpfalz, som hadde vært i tjenesten snart i syv år, syntes i det hele tatt ikke å merke minuttens langsomme gang. Han betraktet skytehortet, hvor sandkorn rislet over de svarte punkter og sifre ved enhver bevegelse, og syntes å være så fordypet i dette som om det var et forelesningshefte han hadde for seg. Av og til tok han et drag av en sigar som han behandlet med en viss nensomhet for at asken ikke skulde falle av, men vokse til en pen lysegrå søyle. Han tenkte å bli kjemiker, men imidlertid hadde krigen tvunget ham til å befatte seg med kanonene. Hvorledes det gikk for seg i et seminar, det visste han bare fra det som ble fortalt ham. Sjefene for de tre batteriene som han gjennom telefon og trådløs sto i forbindelse med, hadde hatt en lignende skjebne. De tilhørte den generasjon som modnedes til menn i det militære yrke og som fant seg vel til rette med dette liv.

De tynne, mørkeblå striper som omrammet horisonten, begynte å gløde. Urets hammerslag syntes atter å bli hurtigere. Tusen, titusen, ja hundretusen soldater som lå til venstre og høyre for oss i gravene med våpnene parat, og som var rykket fram hit i kolonner, følte seg berørt av denne demringens første stråler. Så svake de enno var, var de dog et tegn på, at det første mål var nådd. Dette mål som soldatene hadde marsjert nesten to tusen kilometer for å nå — gjennom tyske

SLIK BEGYNTE DEN ANNEN SOMMER

Utallige panservogner har samlet seg bak gjennombruddstedet, like foran fienden og venter bare på ordre om å rykke fram. Så langt optikken rekker, blir forterrenget sonderet

En kortvarig ildorkan, ledsaget av ville stuka-angrep, forbereder det første stot gjennom sovjetlinjene sørøst for Kursk. De store masser av infanteri venter i sine utgangsstillinger på at deres time skal komme. den som for mange av dem ble ildåpens time

Slik begynte den annen sommer

← „Stillingsveksel framover!“ En italiensk 10,5-cm-kanon blir av italienske soldater med tyske kameraters hjelp gjort marsjklar til stillingsveksel øst for Tobruk PK-foto: krigskorrespondent Lachmann

Slik begynte den annen sommer

landsbyer og østlige eikeskoger, full av brokete, vajende blomster, dag og natt, gjennom røyk og støv, med sinnet fullt av usikre forventninger mens de fiendtlige fly hylte over dem. No var de ved den grensen hvor skjebnen ventet på dem, hin smale stripe og den dato som i de hemmelige ordrer var betegnet som Y-Z.

„Enno et halvt minutt“, meldte adjutanten, i det han så opp fra kartet. Det var som om klokken raste. Og dermed var den nye fase begynt.

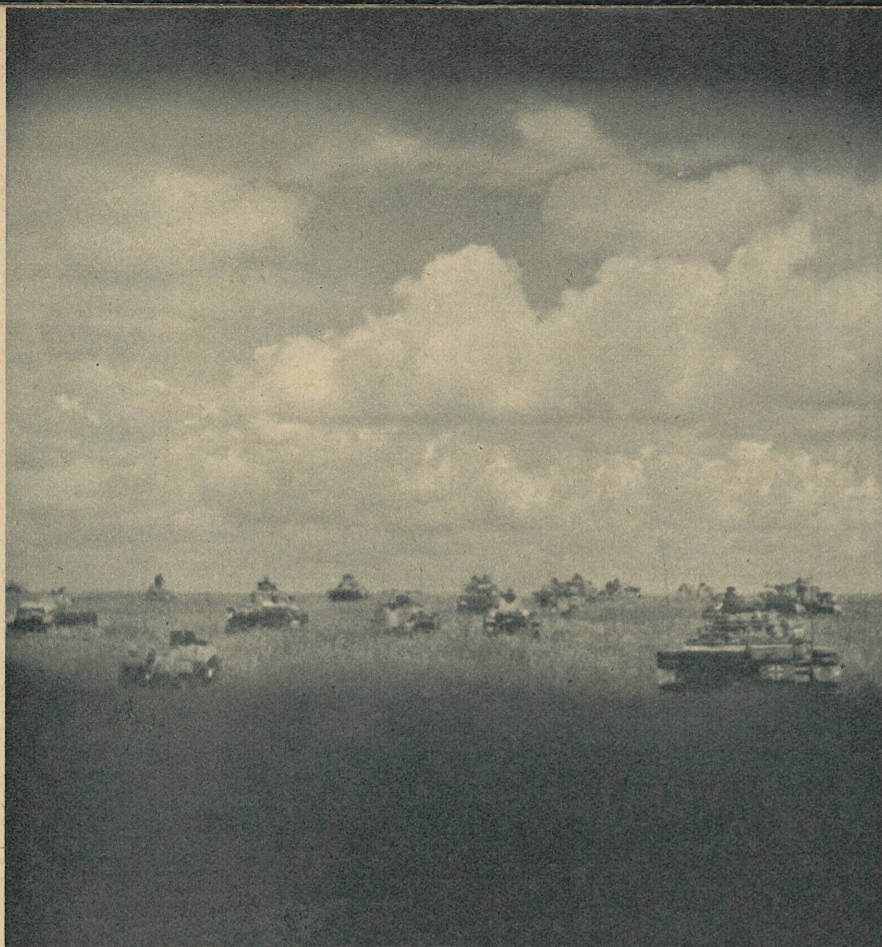
Ilddåp

Ildgivningen hadde farget himmelen rød på forskjellige steder. Jorden skjalv under en, så at enhver som følte bakken under seg hadde en instinktiv trang til å finne noe å holde seg fast i. Men den katastrofestemming som hadde innfunnet seg da de hundre kanoner, haubitser og låkekastere brøt tausheten, måtte snart vike plass; den var bare tiltenkt en forbigående rolle som utløser av en uutholdelig spenning. Da vi skjøt av den femte ladning hadde vi gjenvunnet kampens iskolde fornuft, de susende granaters ville larm klang no som mild musikk, som trommet takten til en død som imidlertid ikke var vår død, men bare vår vegbryter.

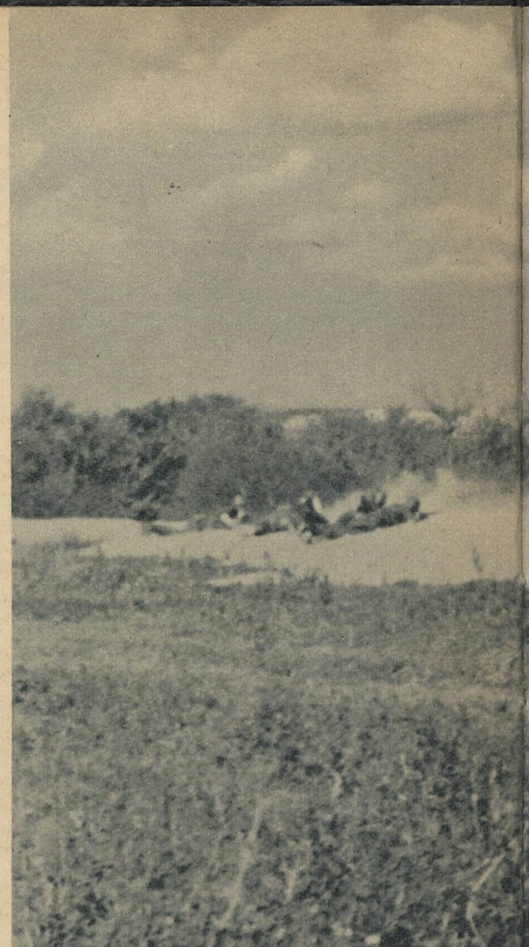
Enno satt infanteristene i skyttergravene sine, kroppene deres lå stablet sammen som rotfrukter på en berge. I de foregående netter var de varsomt blitt loset hit, hvor fienden bare formodet svake besetninger til avvergelseskamper. Ull-dunet på uniformenes deres var enno ganske bløtt, fargen på stålhjelmene dekket metallet som grå fløyel og kolbene på de nye geværer glinset av fett. Kameratene fra den andre divisjon som i den neste time ble offisielt avløst, hadde mistet denne glans i de tolv måneders felttog i øst, det kunde man uten videre se på uniformsjakkenes falmete, slitte og lappede stoff, på de furede ansikter og deres tilbakeholdende vesen. Om dagen da intet hode måtte rake opp over gravkanten, hadde de vel gitt de nye soldater dette og hint gode råd, i den mening at det kunde komme godt med. No var de imidlertid helt stumme og innadvendte, lyttet etter nedslagenes drønnen og dukket seg langsomt når enslige shrapnels fløy over dem. „No renner de sin veg“, sa endelig en korporal.

Dermed hadde den tanke fått uttrykk som i over tredive minutter hadde beskjeftiget gemyttene. Det første brøl fra vårt artilleri hadde lammet pulsen og vi var spent på om fienden vilde svare med samme kraft. Men jo lengre våre salver gjennompløyet jordsmonnet hvor sovjetrusserne satt og den høyderyggen som tilhørte dem, desto mer grep den triumferende følelse om seg som utvider brystet og bortdriver all nervøsitet. Fiendens batterier meldte seg aldeles ikke, overrumplingen var lykket. Det at man her og der så noen fontener av jordklumper springe i luften som stammet fra usikkert og nervøst skytende granatkastere på den andre siden, teller ikke lengre med.

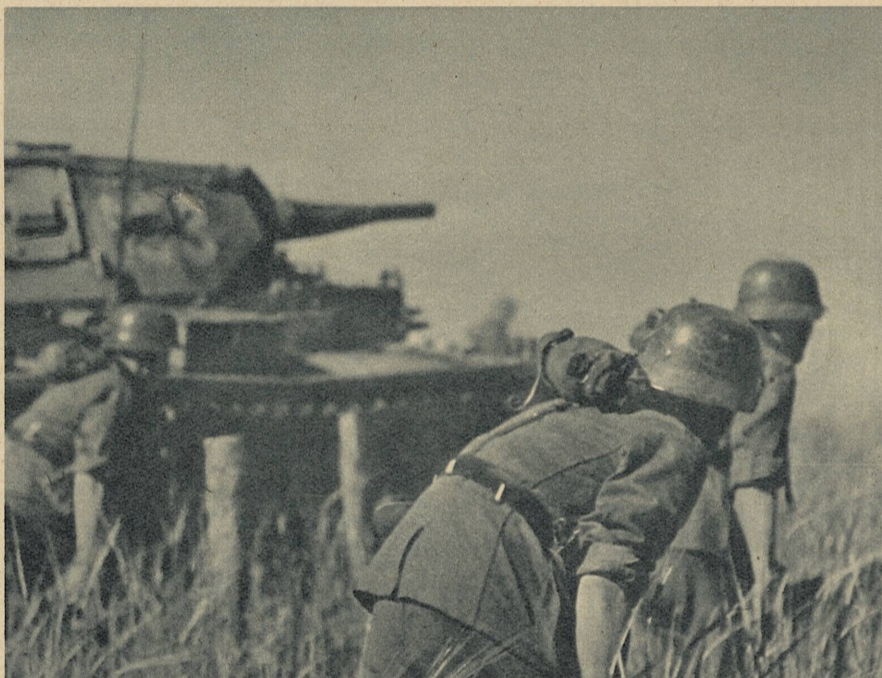
No kom de øyeblikk hvor larmer dødde hen. De varte bare så lenge som et steinkast, men i dette knappe tidsrom steg en fugl som den nordiske nat-

DEN FØRSTE FORHINDRING Det er noe i veien der framme: Skarer av pansere må vente ti foran dem ligger den lang pansergrav

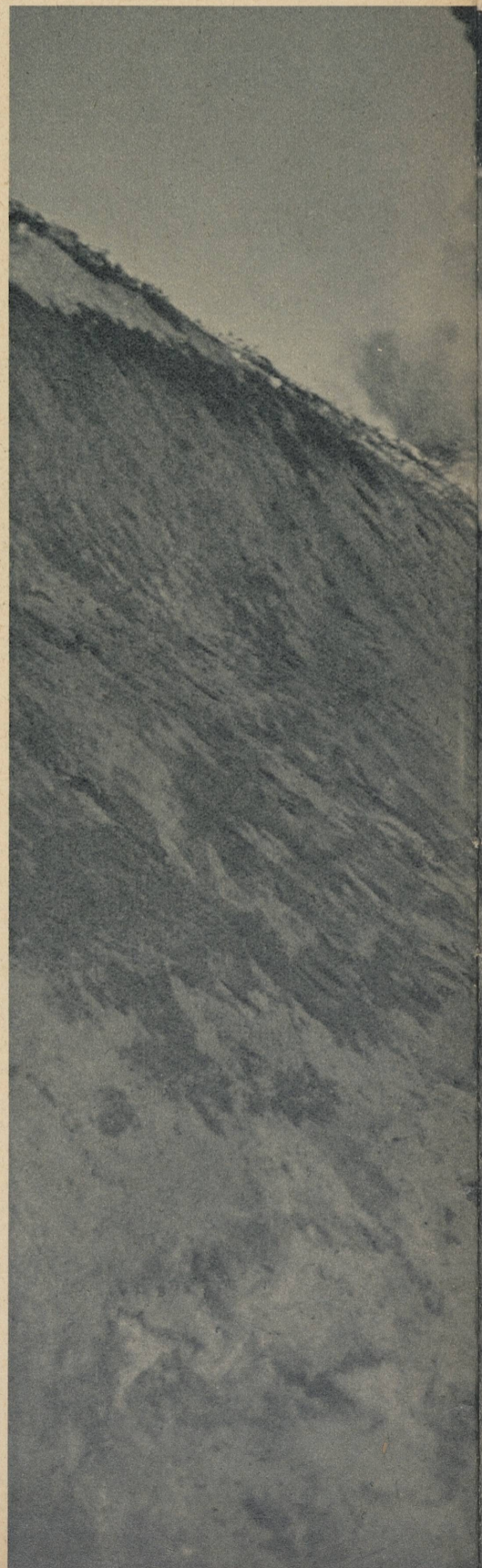

PANSERGRAVEN

↑ **Terrenget foran panser-graven er smekkefullt av miner** — disse uskadeliggjøres og så kommer turen til pansergraven

Forbi den framste panser-vogn: Panser-pionérer går fram i ly av kunstig tåke. De har to slags arbeid å utføre ↓

FALLER Den første mitraljøse ligger allerede ved randen av pansergraven, men før man var kommet så langt, måtte minekastere, artilleri, flammekastere og panservognene selv kjempe over en time og utføre forskjellige taktiske manøvrer for å rense graven for fiender. No jager mitraljøsene sine skuddserier etter den flyktende fiende

No er infanteriet i pansergraven. På et hjørne blir den festningsmessig forsvart av en „Grabenstreiche“, et våpen som ut fra flanken kan bestryke bunnen på graven. Mens en mitraljøse holder den i sjakk, flyr gravens vegg lengre bak i luften; pionérene har nemlig sprengt den ←

↑ Ved sprengningen er et par tonn jord av den uframkommelige, mot fienden rettede side av pansergraven, kastet ut over bunnen av denne

Pansergraven er ingen hindring lengre. Over den således utjevnete grav ruller ↓ panservognene videre framover

Slik begynte den annen sommer →

Slik begynte den annen sommer

tergal atter opp i luften og sang. Vi kunde tydelig se dem fly i retning av det marmorfargede fjell som markerte utsikten mot øst. Det var no blitt så lyst at man kunde skjelve det grønne på markene og det grønne i trekronene. Over den no skyfrie horisont som solen enno ikke hadde rullet fram til, trakk en Focke-Wulf sine kurver, Det betydde at no var stukas i nærheten.

Pionérene hang allerede i de rustne piggtrådhandringer, de skjøv trestaker med opptredde håndgranater, strukne ladninger, foran seg. De flenget opp det hemmende piggtrådkratt og laget en smal veg gjennom det, hvor imidlertid den underjordiske fare lurte på en, akkurat som i muldvarps ganger. Men nene svettet tross den kjølige vind, mens de som silhuetter arbeidet seg fram centimeter etter centimeter.

Minene sprang i luften med bulder og bråk og havnet som skrap i forterrenget — det trange smau var nettopp ferdig da de første Ju 87 løste seg ut av sine eksersermessige formasjoner, styrtet seg ned med sirenaktige hyl og slapp sine bomber ned på høyderyggen. Klokken var enno ikke tre.

Angrep

En time etter hadde man bare en uklær erindring om opptakten til offensiven. Vi sto no på den høyden hvor fienden hadde forsøkt å klore seg fast, og stolpret over de friske ruiner videre fram den snorrete veg som han flyktet østover på. På denne måte oppfylte vi den taktiske oppgave, drevet av en indre tvang i overensstemmelse med krigens natur; der finnes ingen form for kamp som soldaten hengir seg til med større lidenskap enn forfølgelsen, den stolte rus som oppfyller seierherren på slagmarken blir herunder til ekstase. Angrepets maskineri gikk for full kraft. Luften var mettet av menneskenes og pansermotorenes utdunsting, no da solen sto høyt på himmelen uten å blende oss, lik en lysgivende ball der svevet over oss.

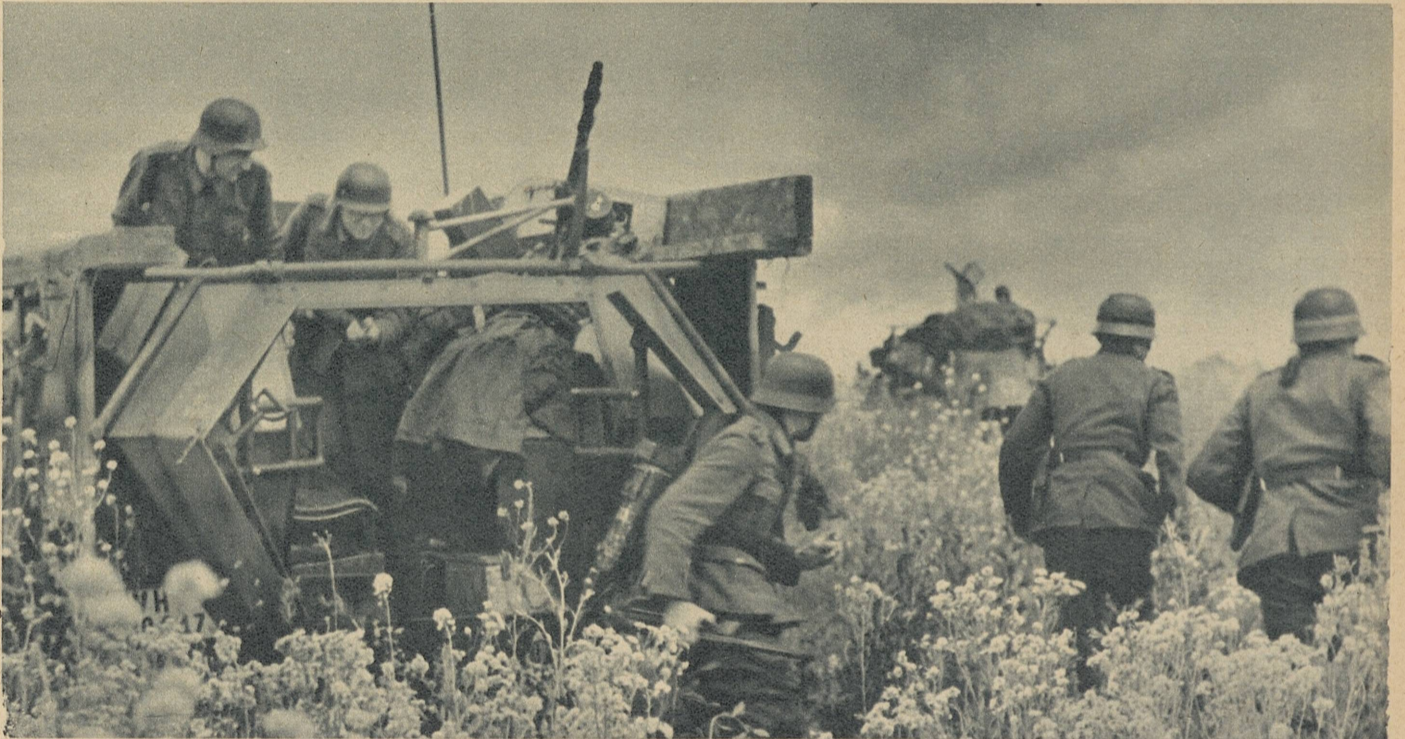
Det infanteri-regiment som var brutt gjennom oppover bakken, besto for den største del av unge menn i alderen fra atten til toogtyve år. De hadde lært alt som kreves i stormangrep og nærkamp, men de hadde bare et teoretisk begrep om hvorledes det er når kulene sværmer som surrende insekter i luften. Derfor ble disse fem hundre meter til dagens tyngste strekning for dem, ja, kanskje til det tyngste avsnitt av hele krigen, idet det bar inn i det ukjente. No, da de rykket videre fram i ordnede rekker, hadde de overvunnet det engstelige stadium, hvis brutale mareritt enhver som kommer innenfor ringen av ødeleggelsesvåpnene, må gjennomgå. Ansiktene forbitrethet var allerede uten krampaktighet. Der hvor sår og dødsfare er en nærmere enn på verdens ellers så bekvemme livsbaner, får den som er i faresonen en evne til å kunne bære et atlas av inntrykk uten selv å merke lastens tyngde. Bare det som det enkelte sekund innebærer, veier noe. Slik marsjerte grenadérene nesten likegyldige gjennom røyken og stanken av de brennende leirhytters treverk, der brente som knusk. De så bare stivt rett fram; for bak dem var smerten om dem

FØRST KOMMER PANSERJEGERNE...

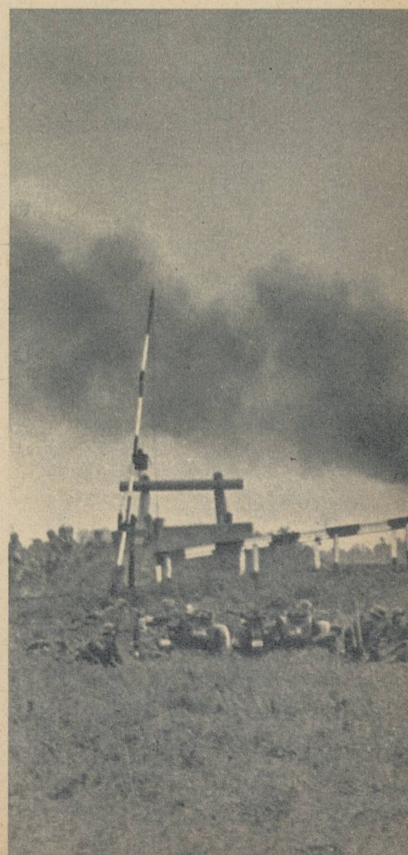
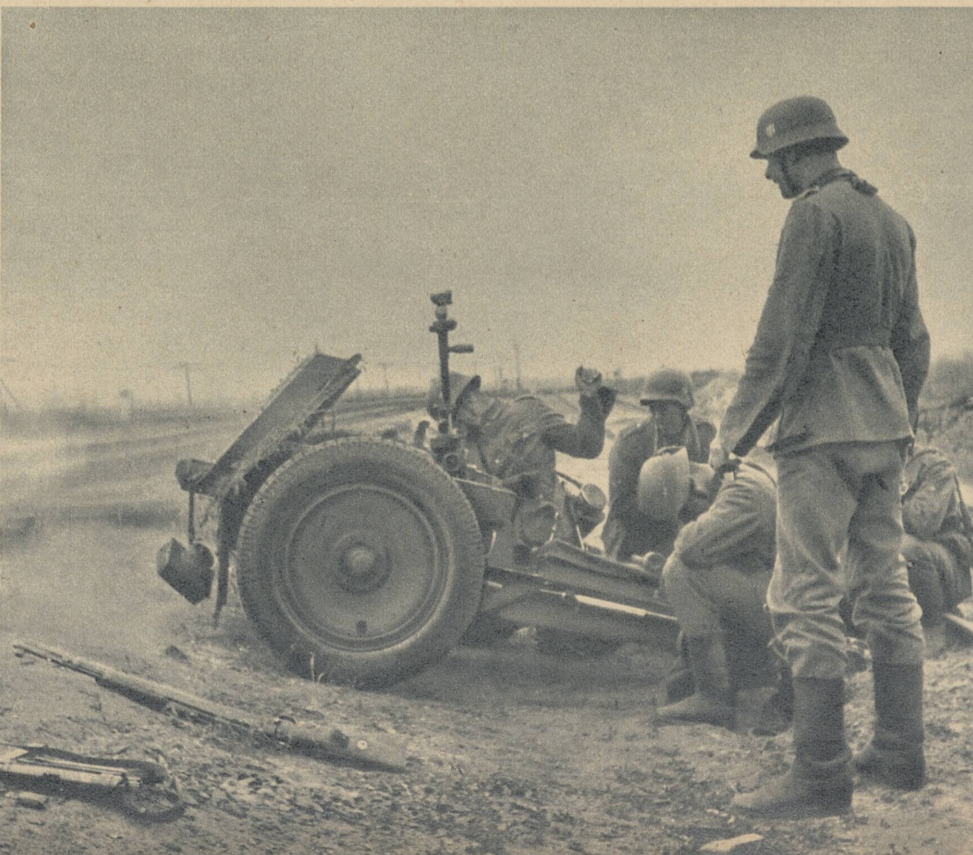
Panserskyttere og panserpionérer følger etter panservognene på mannskaps-transportbiler. De er spesialtropper med allsidig og hard utdannelse. De griper inn når panservognene støter på hindringer som må bekjempes med infanterivåpen

De stiger ut mellom panservognene, går fram i skytterlinje (bilde nedenfor) og renser ukanten av en landsby, som panservognene allerede har skutt i brann, for den siste fiende (bildet til høyre)

OG SÅ INFANTERIET

Antitankkanonen står på et strategisk meget viktig punkt, nemlig ved den dobbeltspore jernbanelinje fra Moskva over Voronesj mot sør. Den nedkjemper mitraljøsereder ↓

I mellomtiden har infanteriet arbeidet seg fram i bred linje til jernbanefyllingen og venter på det øyeblikk hvor antitankkanoner og artilleri i tilstrekkelig grad har forberedt overgangen

No er øyeblikket inne: Støvlene på den første skytterrekke ramler over svillene. Dermed er jernbanelinjen definitivt erobret. Fra nå av må alle sovjettransporter sørover befordres ad veldige omveger på baner med ringe transportkapasitet

Slik begynte den annen sommer →

Slik begynte den annen sommer

som hadde marsjert ved deres side helt til de nådde bunkerne på høyderyggen. Tapene hadde ikke kunnet være mindre, men måtte de ikke allikevel skape et smertens kaos hos dem som hadde mistet en god kamerat eller den beste venn i kompaniet?

Grenaderene stampet videre med en dunkel anelse om at de no bare måtte tenke på seieren som måtte tilfalle dem, og at dette resultat ble forskjønnet ved det ringe antall ofre.

Ved vegkanten, på det nedtrampede grass, satt fangene. Enno var det ikke kommet noen kommando til stede for å føre dem bakover. Det var bunter på tre, fire mann, restene av jordbunkernes besetninger, de som hadde overlevd krutt- og stålhaglen. Skitten fra eksplosjonene klebet ved uniformene deres. De satt der med bleke ansikter som om de hadde levd i underjordiske avlukker. De rørte seg ikke, bare en ubarbert fyr med et kulerundt fjes lo rett som det var og sa idet han pekte på en stabel av brukne sovjetgeværer: „Bolsjevik kapuut —.“ Herunder slo han seg på knærne med venstre hånd, den andre armen kunde han ikke bevege, den blødde av et skuddsår.

Rundt omkring var alt det som beredskapsformasjonene hadde betvungnet, kommet i bevegelse. Kolonnene trakk opp lik vandrende skoger da kamufleringskrattet av bjerk og vidje raket høyt opp over kjøretøyenes kjølere og hekker. Stampende fram som en hvirlende masse strømmet soldatene inn over landet som en oversvømmelse.

Bruer

Ingen veg var til hjelp for fienden. De nye kjøretøyer var skapt til å overvinne det uframkommeligste terreng. De høye hjulaksler malte seg fram over de av heten inntørkede jordklumper som slo mot skvettskjermene som pukkstein. De gikk flott gjennom de av regnet utvaskede huller, boret seg gjennom sanden og skydde ingen stigning. Ofte styrte de panservogner som var i tēten tvers over markene for å forkorte vegen. Kampvognene syntes å seile gjennom kornåkrene hav, og kolonnene fulgte etter på de nedmeiede stier, og selv om kjølerne kokte, så ble der ingen stans. På fast grunn var det intet som kunde hindre framrykningen. Det var bare elvene som forårsakte opphold.

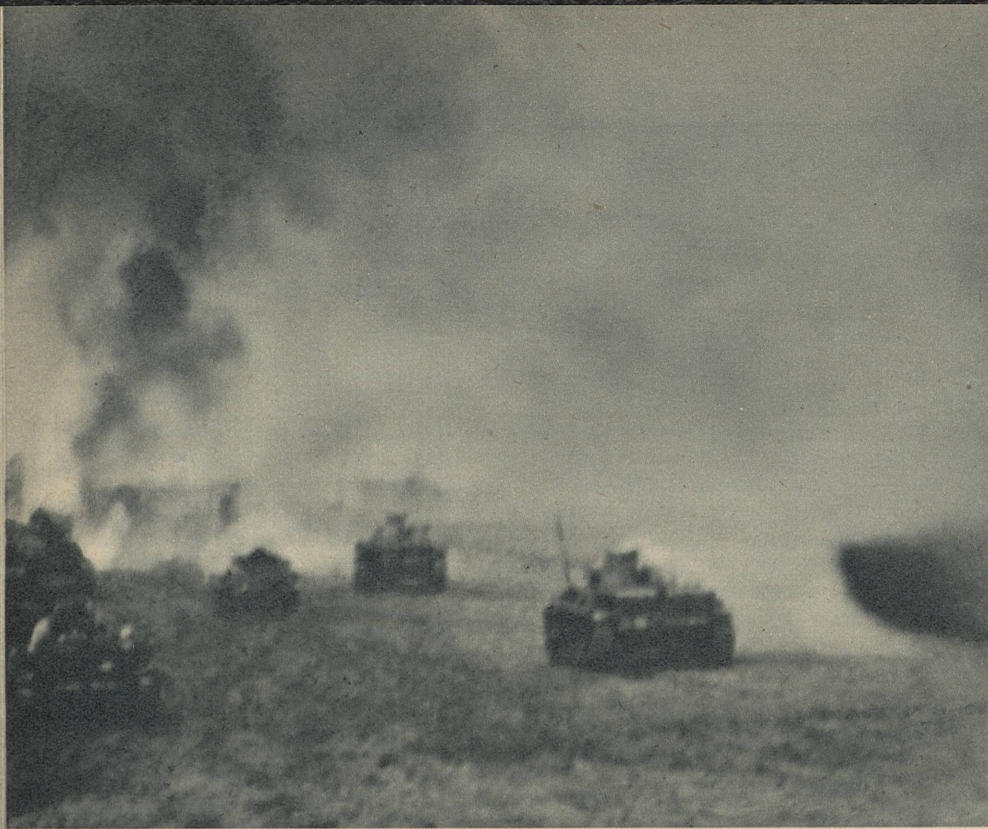
De hurtige troppeavdelinger lot ikke de vikende sovjetrussere få tid til å puste ut. Til en begynnelse dreiet det seg bare om skrøpelige treklopper som var beregnet på „panje“-vogner. De kunde til nød bringe infanteriet over de ti, femten meter brede bekker, men formådde ikke å bære belastningen av de tunge enheter. Ved slike steder som det gjaldt å betvinge en eller to ganger om dagen, kom det til opphopninger som for et øyenvitne måtte stå som de mest opprivende trafikkstansninger han noensinde hadde sett. Massene svulmet opp før man visste ordet av det. Riktignok var folkene fra brubygningsavdelingene helt framme i tēten, så at de straks kunde gå i gang med arbeidet. Det som no rullet ned over skråningen ble stoppet av deres vaktposter. Da kjøretøyene

PANSERSLAGET

Dette bilde om er tatt gjennom sikteskåret på en panservogn, anskueliggjør på en ikke tidligere vist måte det øyeblikk da en panseravdeling støter gjennom sovjet-sperreilden og bryter inn i rommets uendelige bredde

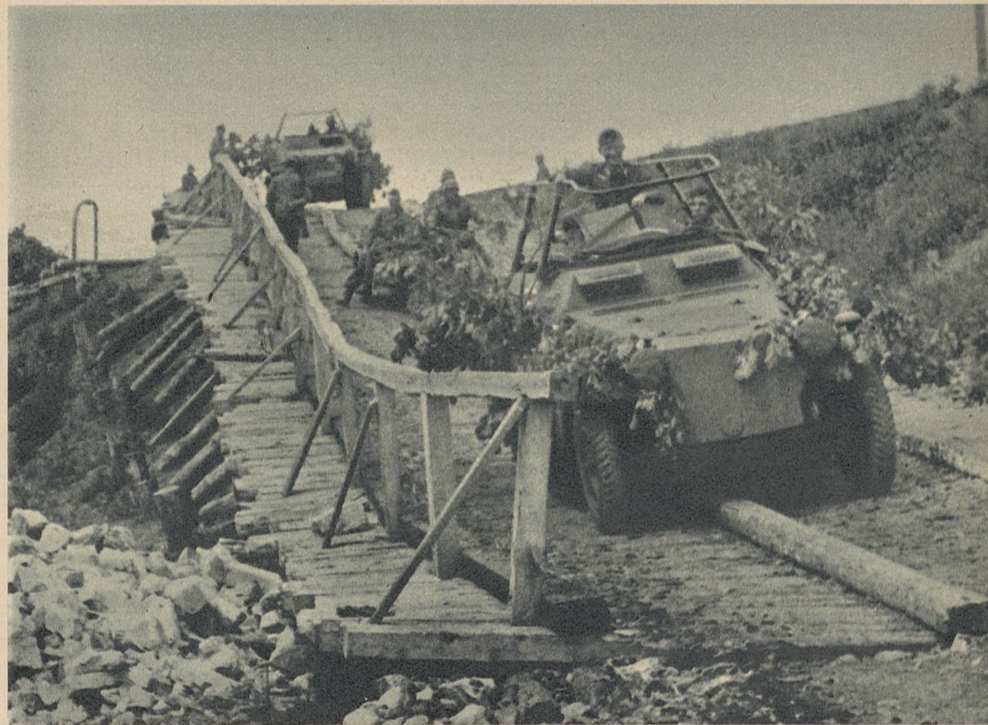
FRAMRYKNING

Dette bilde som er tatt ved et sumpig bekkeleie, anskueliggjør frammarsjens hurtighet: Pionérene hadde en times arbeid med å skaffe en overgang for de framste panservogner, og straks rykker de etterfølgende forband tett sammen oppover skråningen og flere kilometer inn i landet

TILFØRSEL

Denne tilførselsveg, på hvilken akkurat no stormbåter trekkes fram, er oppstått på følgende måte: En kolonne av de framste panservogner har for noen timer siden kjørt fram tvers over en kjempemessig kornåker. Panserskytternes transportvogner, brubygningskolonner og de motoriserte tropper fulgte etter i det dobbelte beltespor. No er stripene blitt til en bred, hardt utvalset strådekket veg — den nye tilførselsveg er ferdig

GJENNOMBRUDD

En forpostavdeling kjører over en nødbru, som pionérer har bygd av en ødelagt jernbanebru i løpet av natten

Avløsning i moderne slag: Panservogner innhenter en infanteri-fortropp, som fører med seg en fange. Leende viser de fram sitt bytte: en høne

Slik begynte den annen sommer

DET FØRSTE MÅL ER NÅDD

I aftenemringen ligger Don like nedenfor de framste panservogner. De første gummibåter settes over. I bakgrunnen brenner forstedene i Voronesj

Den følgende morgen: Den første bru for panservognene er slått. Voronesjer på tyske hender

Fotoreportasjen slutt

Slik begynte den annen sommer

Jagde etter hverandre som ledd i en tettmasket kjede, forplantet bremsingen av den første vogn seg nesten i samme øyeblikk automatisk til hundrevis av de følgende vogner. Mannskapskjerrene, trekkmaskinene, kanonene, lastebilene og sluttelig trenet med de rykende feltkjøkkener stuet seg sammen i en lengde av flere kilometer. Jo lengre vekk kolonnene var fra det punkt hvor hindringen oppsto, så meget mindre visste de noe om grunnen til marsjpausen. De skjøv seg forbi de ventende grupper til også de kom innenfor synsvidden av bekken og tok oppstilling parallelt med de parkerende vogner. I de moderne slag samles der ikke masser på et snevert område. Det forekommer bare når divisjonene skal settes over elvefar.

Tilskueren til en sådan opphopning måtte vel komme på den tanke, at dette måtte være et virkefelt for de demoner som gjør den framrykkende soldat til fanatiker. Ingen sakkyndig vil nekte for at det gis krefter som virker i den retning. Føreren selv for den minste tropp vil føle en slik forsinkelse som en personlig ulykke og mene at man må la ham, nettopp ham, passere, koste hva det vil. Når sindige menn, som under et slag beholder den største sinnsro, reagerer på den måte, så er det på ingen måte egoisme eller manglende forståelse for bruyggerne som driver dem. De befinner seg derimot i tryllekretsen av det elementære forlangende som skaper alle seirrike troppers moral: det å kunne sitte fienden i nakken og å bli delaktig i de avgjørende slag.

Pionérene kjente til dette, og ofiserene var besluttsomme. De som forsøkte å komme nærmere, ble tilbakevist med kasernespråkets saftigste uttrykk. Men samtidig foretok de alle de nødvendige disposisjoner, trakk luftvernet fram i teten, bestemte den rangordning etter hvilken kolonnene senere skulde formere seg og sørget også for sine egne folk. Disse sto nakne og til brystet i det mudrete vann. De avstivningsstøtter som de hadde i beredskap for å støtte den påtenkte kjørebøru, strakk ikke til. Der fantes ikke trær i vid omkrets. Noen minutter seinere drev en sprengladning veggene i et forlatt hus fra hverandre. Med blodige hender drev mennene bjelkene som var fulle av revner ned i den sumpige elvebredd. Enno svajet det rått sammenspikevete og sammenbundne flettverk av bord og planker, da forankringen på den andre bredden enno ikke var fast nok. „Panserjegerne kan komme alt“, ropte imidlertid en sersjant over til kapteinen, „vi holder!“ Så ga kapteinen passasjen fri for disse, de var allerede rekvirert lengre framme hvor de trengtes hardt. Forsiktig kløv den første kanon over den tømrede bru, mens tyve mann støttet under plankelaget med sine skuldre, til kompaniet var kommet over. Derpå gjorde de brua ferdig så den oppnådde den foreskrevne bæreevne.

Sammen med kolonnene marsjerte også bruyggerne vekk etter at de hadde satt opp en staur med en tretavle, på hvilken de hadde malt navnet på sin kaptein med blåblyant. Kjøretøyene med de uformelige pongtonger

fulgte etter. For de ble brukt når de kom til større elver.

Kamp om en landsby

Da trefningen med sovjetpanservognene var avgjort, lå landsbyen G. bak fronten. Denne gjorde her en krumning, og landsbyen som var viktig på grunn av dens godsstasjon, stakk inn i våre linjer som spissen på en hake. Atten stykker av de fiendtlige tanks, alle sammen mektige stålkollosser av modell 34, sto fremdeles rykende rundt omkring, mens de andre toogtyve var med på overfallet var unnsluppet våre kanoners sprenggranater. Det var uvisst om de vilde gjøre et nytt framstøt eller om de vilde trekke seg tilbake sammen med skytterbataljonene. Fra stråket på en låve kunde man se inn i husrekkenes labyrint i landsbyen, men hva som var i gjære i denne maurtue, kunde man bare danne seg et usikkert bilde av.

Formiddagen gikk langsomt. Det var steikende varmt. Troppene leiret seg som en karavane. Mange sov som bevisstløse i gresset, andre skrev korte brev idet de lente seg til vognene, et par mann forsøkte seg på en skat. Bortsett fra de monotone skudd fra kanonbatteriet, som var stasjonert bak høyden, var det helt rolig.

Plutselig fikk man beskjed om å skynde seg. Skranglingen av kokekar og feltflasker ledsaget støyen fra igangsetningen av motorene på vognene, som allikevel ifølge en ny ordre, måtte bli tilbake. Kompaniene skulde samle seg i dalsøkket bak kolchosen som man kunde forsere seg igjennom ubemerkt av fienden. I bokhveteåkren lå de døde panserbesetninger. Det var bare noen få, for de fleste lå mellom de i mellomtiden nedbrønte huser. Vi innhentet en mitraljøsetropp som førte med seg en tysktalende fange. Han snakket iver med en schwabisk aksent og bar de fire patronkassene uten besvær. Mennene lo av en skildring han ga av sin kone. Russiske granater suste over det trange pass. Nedslagene lå godt og vel hundre meter for langt. Alle travet ubekymret videre. Denne veggen bød på god dekning.

Det var offensivens fjerde dag. Til tross for regnbygene, som regelmessig vekslet med steikende solskinn, var vi allerede hundreogtredve kilometer vekk fra våre utgangsstillinger. Denne viten stammet utelukkende fra kartet, for følelsen for avstander hadde vi mistet; vi syntes vi hadde vært undervegs i månedvis i et rom uten konturer. Akkurat som kompassnålen var blitt avledet over magnetfeltene ved Kursk; så var også vår evne til å tenke i eksakte tidsbegreper blitt forvirret. Den uavbrutte kroppslige anstrengelse, den stadige, nesten animalske drift til årvåkenhet overfor farene, og den elimenering av alle fornødenheter som omstendighetene førte med seg, omskapte menneskene. Om mange av soldatene før oppbruddet hadde sett ut som ynglinger, så syntes de no alle sammen å være av en og samme ube-

Fortsettes side 27

En av vegene mot øst

PK.-Foto: Krigskorrespondent Bülow

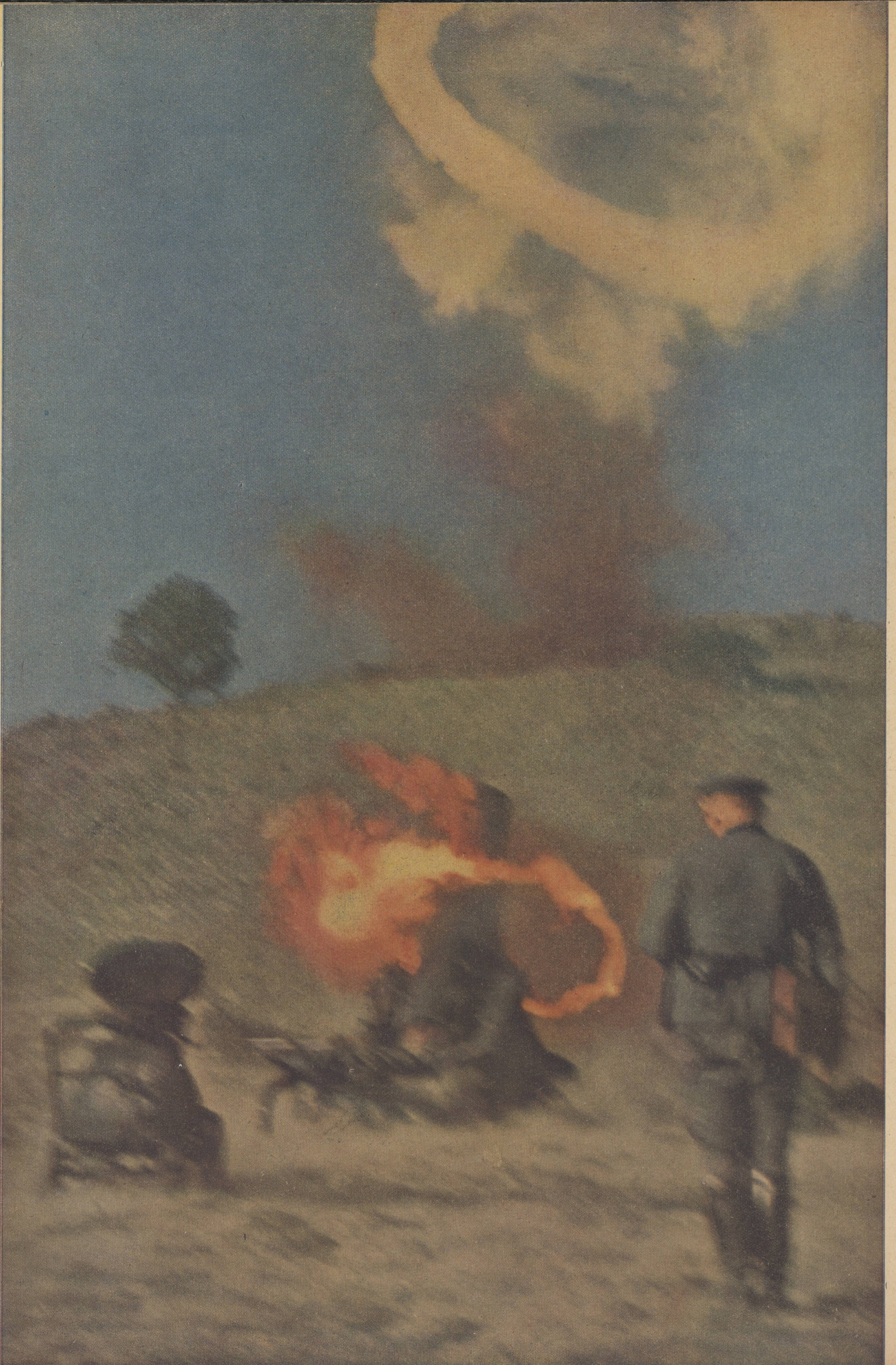
Kamp om en veg. Tysk antitankskytts tilintetgjør et sovjet-russisk panserangrep

Foto: PK-krigskorrespondent Emil Grimm †

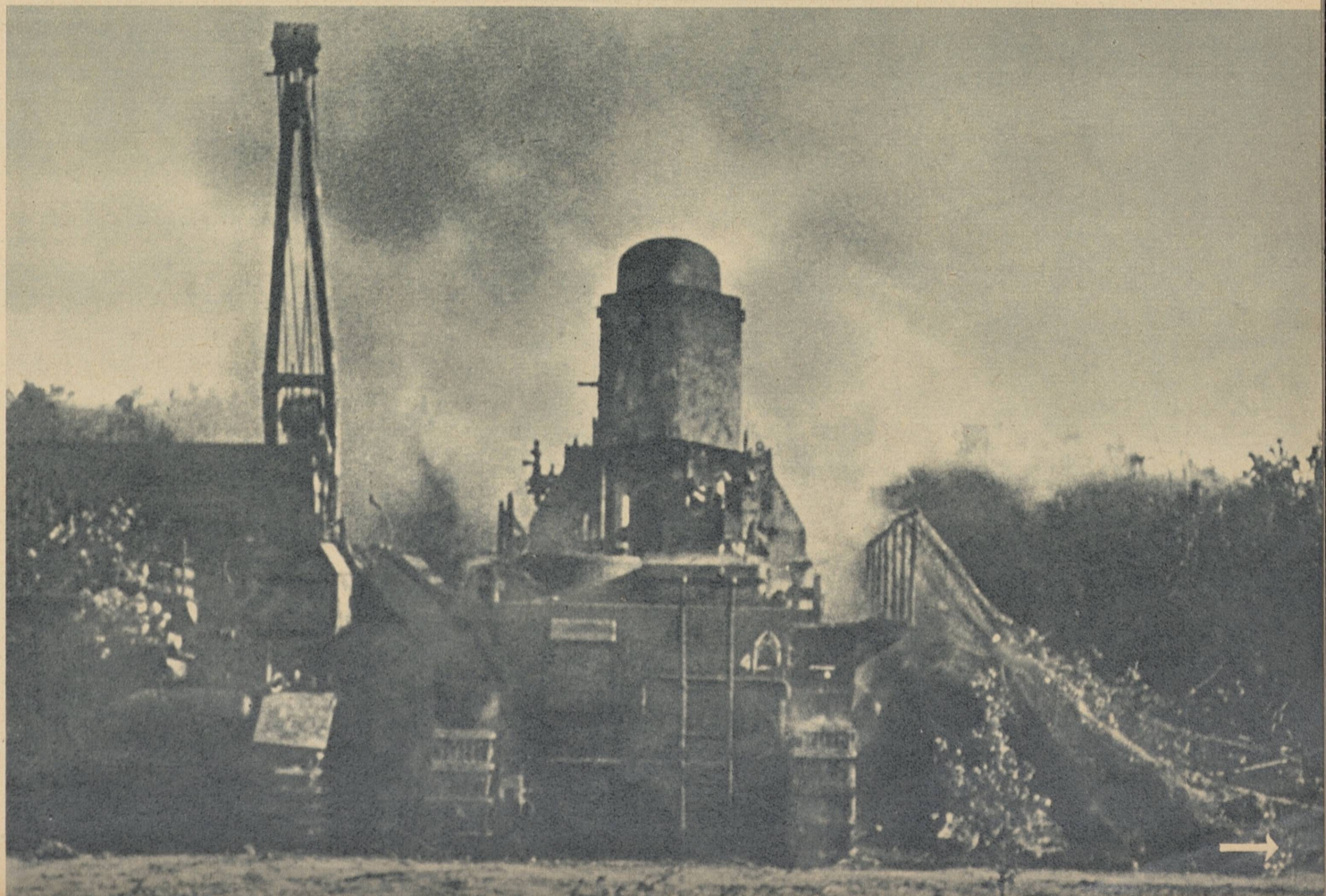
Tor heter i den germanske saga den gud som med en veldig hammer slår torden og lyn ut av skyene. Tor heter denne nye tyske mörseren som første gang ga lyd fra seg foran Sevastopol

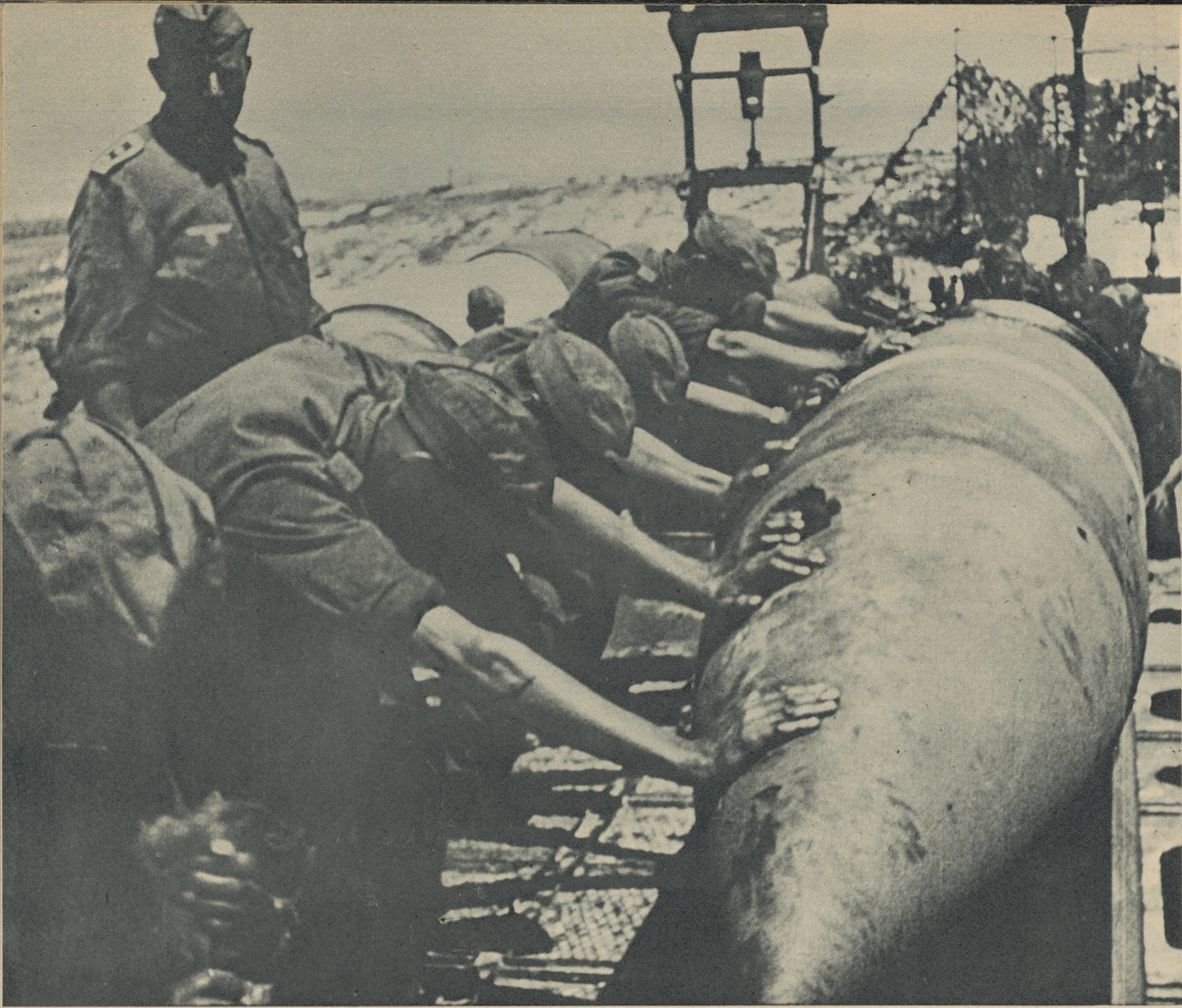
TYSK ARTILLERI 1942

Skuddet går av

Jorden skjelver, og selv i et tusendels sekund ryster kameraet i hendene på „Signal”'s fotograf. Alt innhylles i kruttrøyk. En stor røyksky stiger langsomt til vær. En glødende ring dirrer foran kanonløpet, idet det slår tilbake

PK-foto: krigskorrespondent Pabel

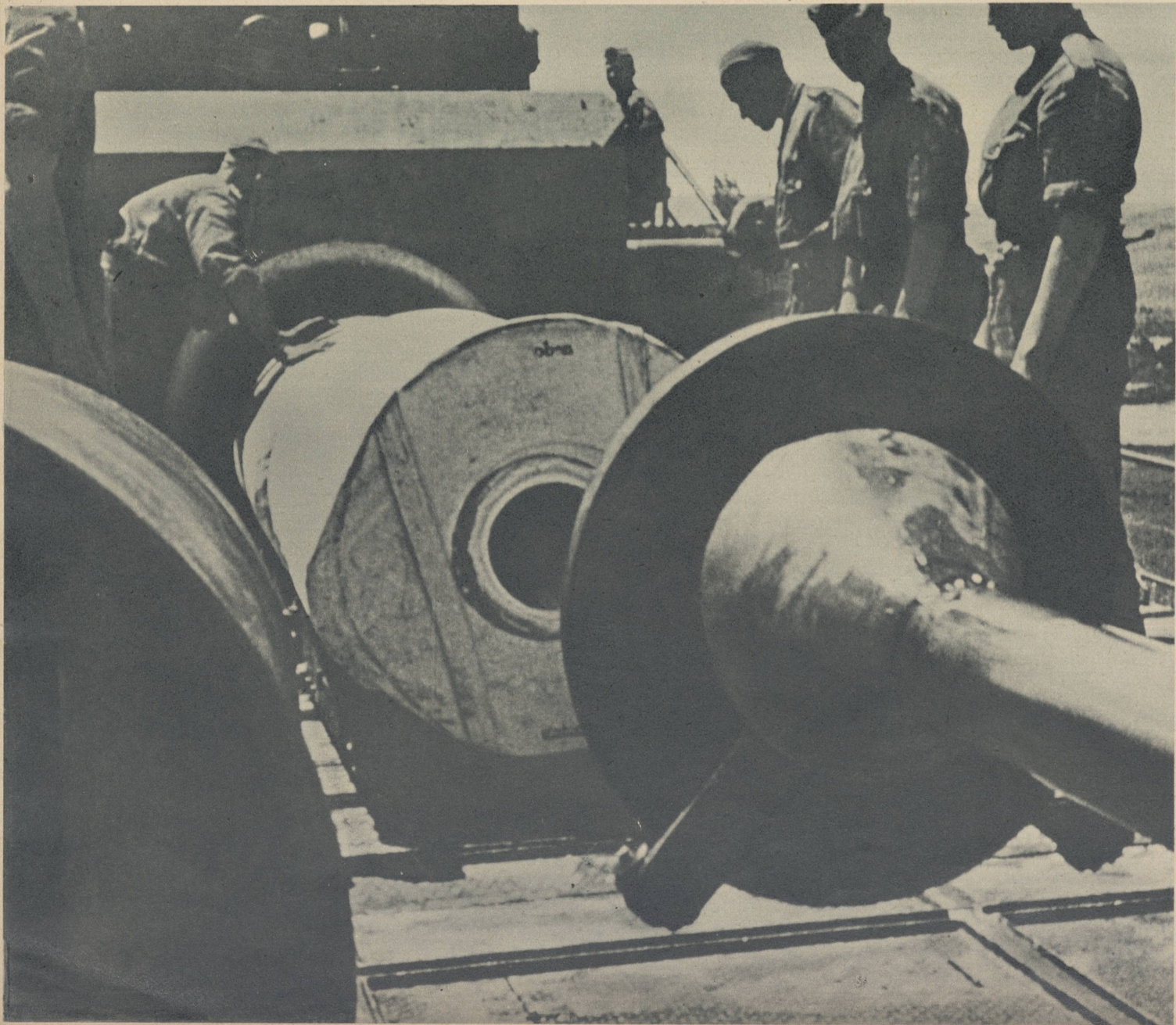

En granat undervegs

Ladestokk og kruttladung bak kanonrøret

→
En vulkan under utbrudd

40 HK TRAKTOR

50 HK TRAKTOR MED BELTEVERK

HANOMAG - HANNOVER

**Glatt og
skinnende**

som silke er spissen på
enhver

Kaweco
penn

Derfor glir *Kaweco* så
fjærlett over papiret.

De moderne *Kaweco* skrivesaker viser man Dem gjerne i forretningene.

Slik begynte den annen sommer

stemmelige alder. De lignet hverandre i bevegelser og hadde den samme rytme i skritt og geberder. De lignet hverandre som vaktposter av samme vakt.

Dalsøkket hadde en steil avslutning og vidde seg ut til siden som en sekk. Her trengte no hele bataljonen seg sammen. Med stålhjelmene på hodet, håndgranater i beltet og patronene som en blinkende krans over skuldrene, satt grenadérene der som mørke sopper blant de hvite prestekraver som dekket dalsenkningen. Hvor ofte hadde vi ikke stått slik ferdig til å storme et bebodd sted? Det var ikke lengre noe nytt for oss. Kampen foregår alltid under de samme former når man opplever den direkte overfor fienden. Taktikk og hjelpemidler er vel gjenstand for utvikling, men de kan ikke forandre noen av de levende lover som den enkelte i de forreste linjer er underkastet.

Stukas bruste fram. Gruppen løste seg opp i sveiter som hylende omkretset området av deres mål. Sprengskyene fra de sovjetrussiske luftvernkanoner avtegnert seg som smussflekker mot himmelen. Bombene freste gjennom luften. I de dumpe detonasjoner klirret det som om glasskatarasker ble splintret. Vi følte alltid en naiv takknemmelighet overfor flyverne. Det hadde mye å si at de ledsaget oss, det var som om de feiet de gatene vi måtte igjennom.

Ti minutter etter at de siste fly var dreiet av, fløytet underoffiserene, gruppen samlet seg, navn ble ropt opp, geværlåsene klapret, og kaldblodige steg de første opp av dekningen. De trevlet seg opp i lange rekker gjennom den udyrkede åkren som var full av ugress. Prosjektile fra vårt artilleri freste avsted over oss. Fem hundre meter lengre framme lå G. med hvitkalkede leirvegger mellom mørkegrønne popler, en rekke røde teglsteinsskur, et tårn, noen bondegårder til venstre, en kautsjukkolchose, som den kaltes på femtitusenerkartet, til høyre. I solskinnet som filtrerte fargene kunde vi se skyggekonturene av fire panservogner som kjørte hastig avsted i forvegen. På samme tid heftet blikket seg ved noen branner og flammene blendet oss selv på den store avstand. Røykskyer svevet over takens.

Vi gikk temmelig fort, hvert øyeblikk beredt på et overfall. Saften fra ugresset oversmurt støvlene med hvite striper. En korporal med et ranselsendeapparat ga haubitsbatteriet melding om sin standplass. Nesten resiterende uttalte han de her mystisk virkende hemmelige betegnelser: „Adonis — kommer, Adonis — kommer —“. Våre fire panservogner som vi no kunde se med det blotte øye, hadde sneket seg helt inn på de enkelte hus. I landsbyen var ted framdelse stille. Men en slik stillhet i sådanne situasjoner er nesten mer uhyggelig enn behagelig. Vi går uvilkarlig noe langsommere, til terrenget senker seg jevnt nedover. Våre egne batterier har i mellomtiden innstilt skytningen.

Omtrent i samme øyeblikk som våre panservogner, der no hadde formeret seg, begynte å skyrte, strøk de første mitraljøsosalver fra sovjetrusserne over infanteriets skytterrekker. Øyeblikkelig var åkren som feiet ren. Kroppene presset seg mot løvetannen og uten forsinkelse svarte våre mitraljører, deres hurtige ildstøt plasket inn i de hekkene som kuleregnet kom fra. Det varte bare

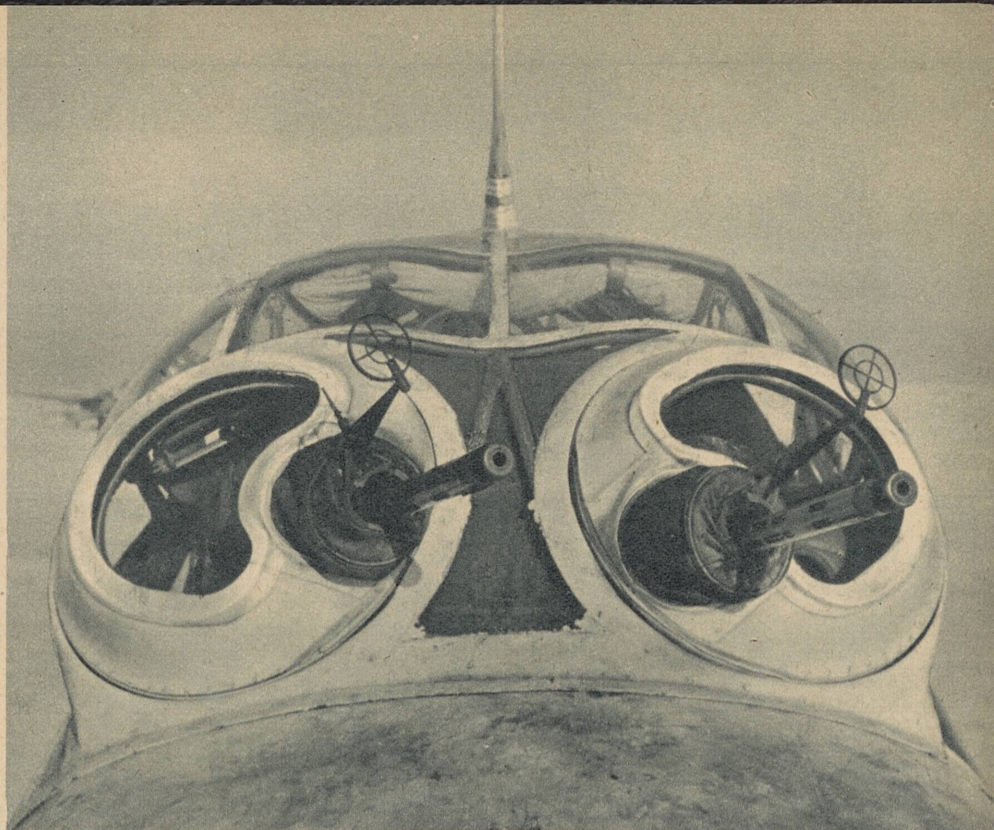
to, tre minutter før den makelige knatring fra det bolsjevikiske rede opphørte. Avvekslende krypende og springende gikk det videre. Jordklumper sprøytet i været, en serie av granatkasterneslag skapte fontener. En mann skrek opp. Korporalen med ranselfunkapparatet snudde seg om etter ham. Han merket ikke at han blødde på halsen. „De har intet artilleri“, kom det ettertenksomt fra en stemme nede i gresset.

Skytningen forsterket seg på begge kanter. Panservognene var tilsynelatende kommet helt fram til vege gjennom landsbyen, man hørte braket fra deres prosjektiler gjennom den svakere larm fra infanterivåpnene. Grenadérene arbeidet seg i kjedeorden fram til husrekkene. Håndgranater hamret løs gjennom de vinduer hvorfra der ble skutt. Hyttene tynne vegger gikk i filler av lufttrykket, røde støvskyer hvirvlet opp, der oppsto stadig flere branner. Det annet kompani var kommet fram til jernbanelinjen. Herfra kunde man se et lokomotiv under damp, som hittil hadde vært skjult av et godsskur. Noen granatkastere slyngt død og fordervelse over fyllingen. Sovjetrussiske infanterikanoner bjeffet høvlytt. Vi hadde noen sårede. Luften var full av kruttøyk og brannskyer. Lenger inne i byen måtte det være en panserkamp i gang, men vi kunde ikke se det herfra. Etter lyden å dømme syntes kanonkulene å møte hverandre på deres luftveg. Grenadérene kom ikke videre. To jordbunkere sperret vege. Hvor de enn forsøkte å komme forbi, så dannet de fiendtlige kuler et ødeleggende forheng. Håndgranatene klasket på torvtaket til bunkeren, men sovjetrusseren brydde seg ikke om det og skjøt videre. Nabokompaniet var allerede på den andre siden av jernbanesporene. Men også der raste kampen heftigere enn før. Landsbyen skjald under angrepets og motstandens heftighet.

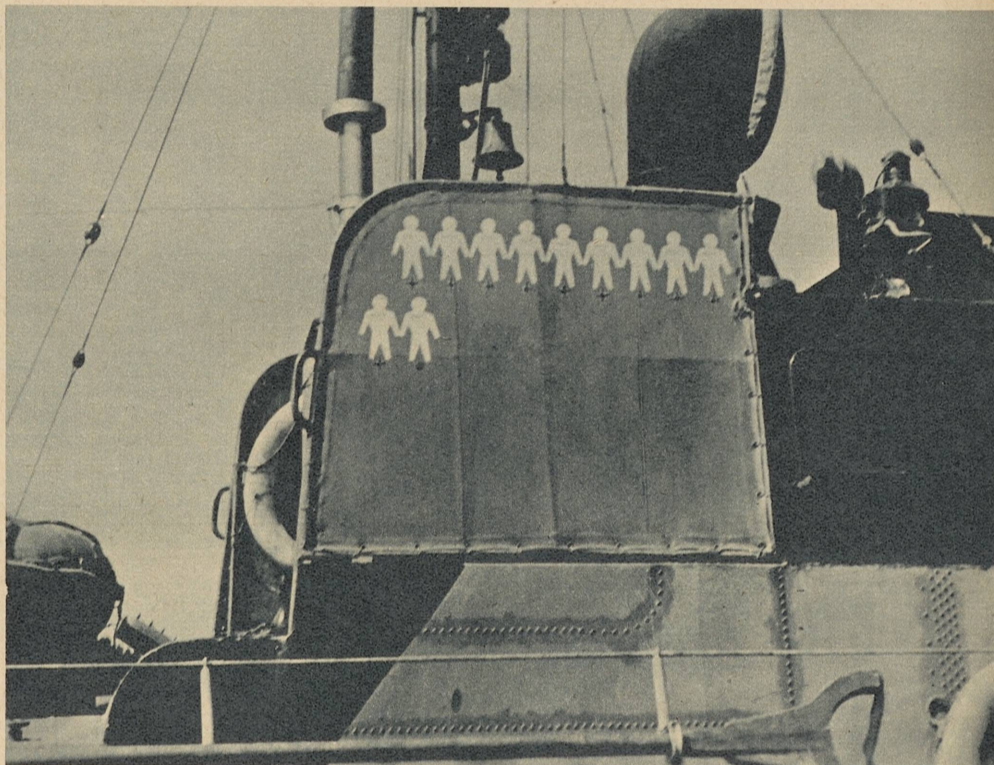
Med bleke ansikter, sammenpressede lepper og enhver nerve spent til det ytterste, smøg mennene seg gjennom fektningen. Den var hardere enn alle de berøringer de hadde hatt med fienden i begynnelsen. De hadde en knivskarp bevissthet om at no gjaldt det å bestå eller forgå. Men de hentet seg også mot fra de indre kraftkilder. Enhver forøkte sin innsats, kampens pris ble stadig høyere. Endelig sto fem, seks mann opptent av raseri bak de hindrende bunkere. Jorden syntes å revne, da krøp endelig bolsjevikene fram av hullene, blødende av kuler og splinter, uten hjelm eller lue. En av dem skjøt videre med pistolen sin. Kampen munnet ut i et håndgemeng, som om ingen vilde gi seg.

Der var ingen tid til å ta noen pause. Fra alle hus smalt det lumske skudd, hver eneste krok måtte undersøkes. Mange russere som lå på jorden som døde, sprang opp igjen når infanteristene var forbi og skjøt revolvermagasinene sine tomme etter dem. At angrepet allerede varte mer enn fire timer, var en meningsløs bemerkning. Tre sovjetpanservogner inne i byen var forlengst utbrent da skytningen raste med uforminsket heftighet. Restene av fienden hadde forskanset seg i bastioner som i tidligere tider. Sammenhengende reder ble innesluttet. Da solstrålene tapte sin glans, var tre fjerdeparter av G. på våre hender. Resten skjøt panservogner, anti-tank- og luftvernskyts sonder og sammen. Den ble mørkt før larmen stil-

Avsluttes side 30

Ju 88's øyne. Truende er våpnene rettet mot fienden

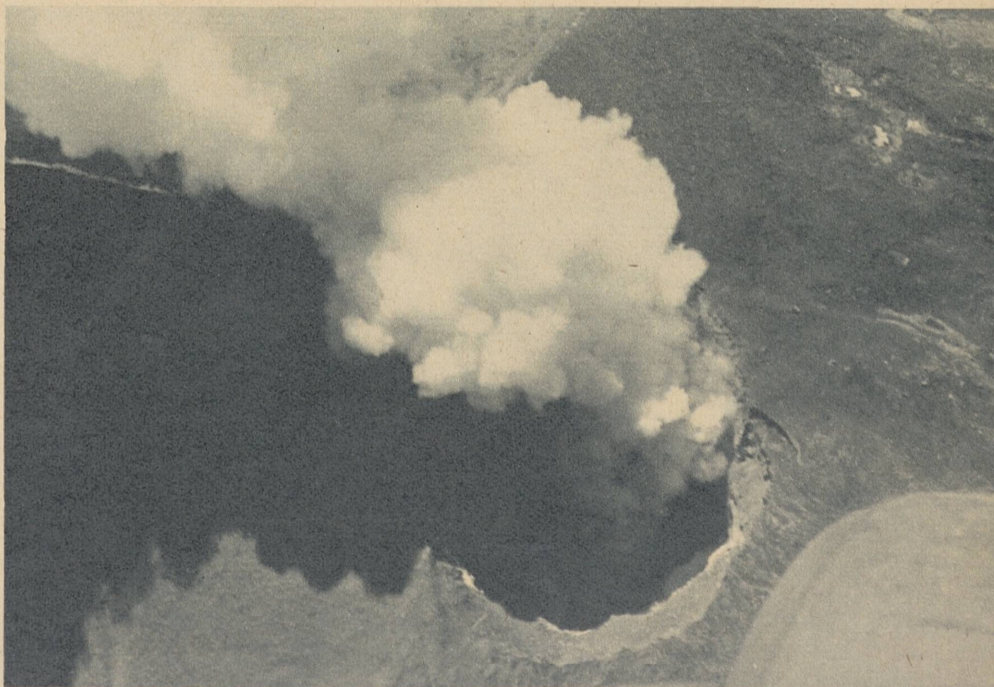

En havsnødsbåt fører journal. Elleve nedstyrtede tyske og engelske flyvere ble reddet av mannskapet på denne tyske havsnødsbåten i Kanalen

Et bombefly og en røyksoyle ... men det er ingen forbindelse mellom de to. Røykskyen velter opp av et av Etnas krater

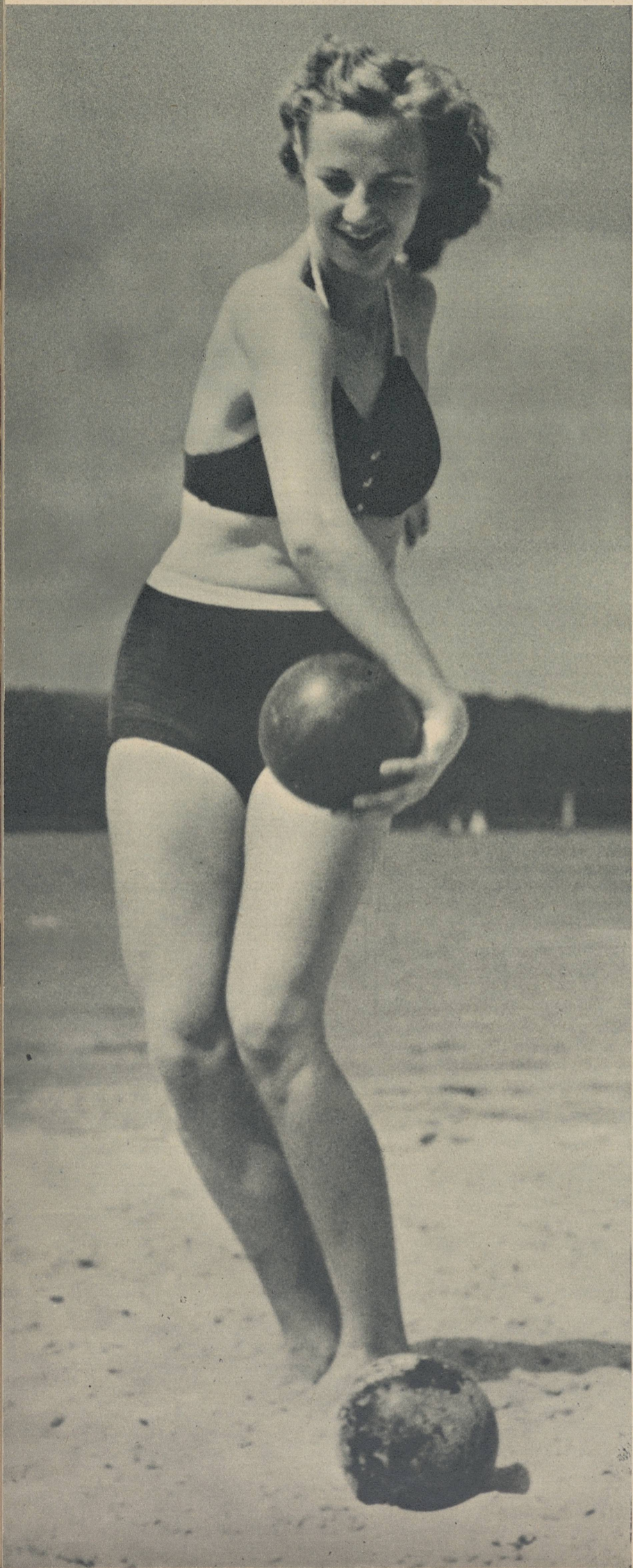
Fra Luftvåpnet

PK.-fotos: krigskorrespondent. Heidrich, Zwirner

BERLIN VED VANNET

*Fem av berlinernes utflukts-
steder fotografert en søndag*

←
De 80 000's bad. Et lite utsnitt av bade-
stranden ved Wannsee,
som er enogenhalf kilo-
meter lang: Europas
største innsjøstrandbad,
en halv time fra Berlin

500 kilometer strandveger har Berlin. På fine søndager er firemillioner-byen tom, berlinerne er ved vannet

Roernes og seilernes „kampsted“. I Grünau, utenfor Berlin, treffes roerne og på Wannsee seilerne til sine harde sportskamper. I Berlin finnes det over 100 000 båter av alle slag

På olympisk jord. Svømmestadion i Reichssportfeld, bygd for de olympiske leker i 1936, må mangen en søndag stenges på grunn av overfylldning. Men det ligger no også så gunstig til at de som har liten tid og de som er litt dovne, særlig vet å sette pris på det

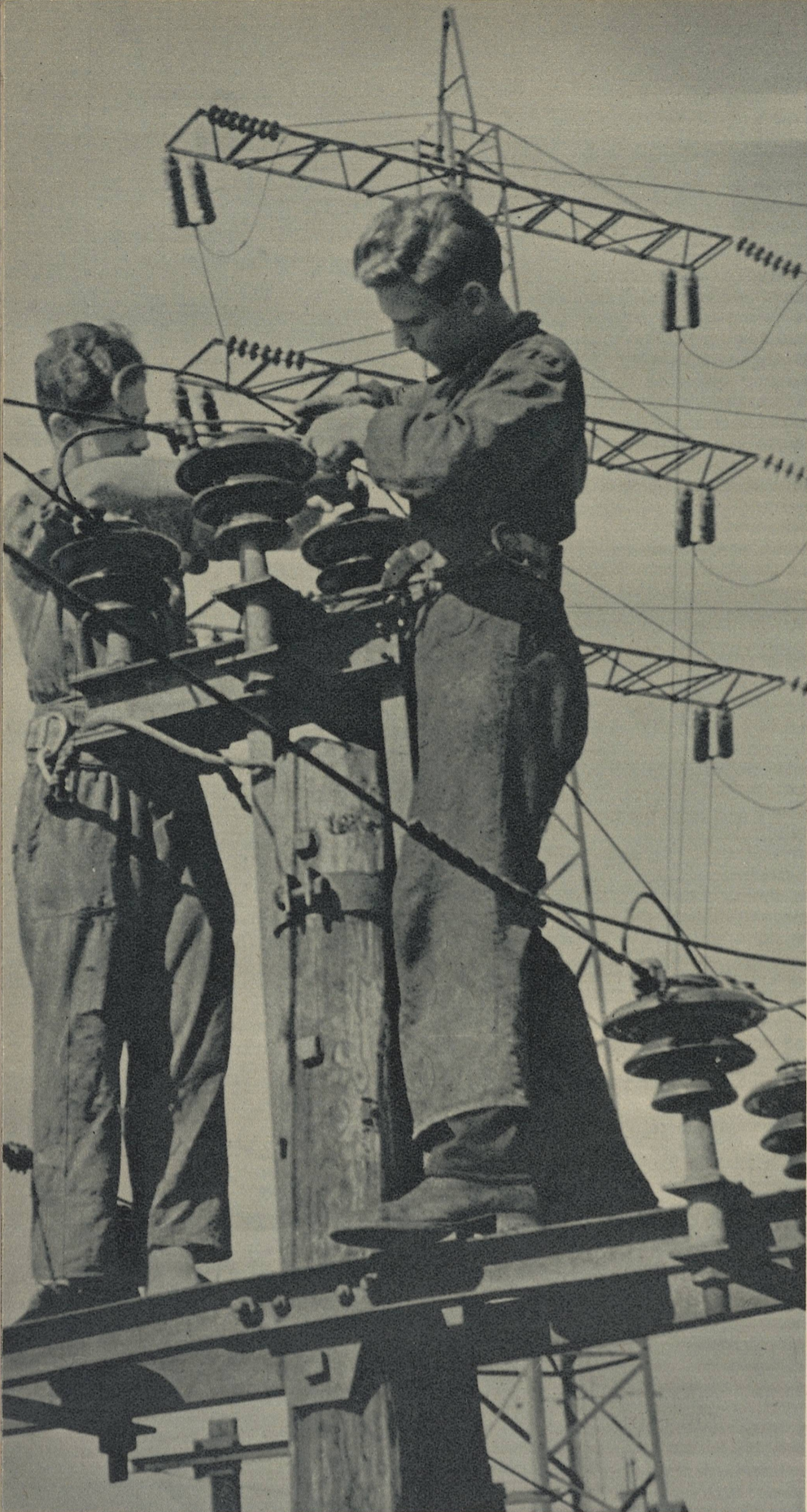
20 millioner kvadratmeter vann, en krans av sjøer, omspinner Berlin. Storbymannen, som er trett av byens larm, setter opp weekend-teltet sitt på stranden og overgir seg til bølgene i sivet

**ZEISS IKON AG.
DRESDEN**

**ZEISS
IKON**

Contax

INFORMER DEM NU, KJØP I FREDSTID / SKARPMOEN & CO., DRONNINGENS GATE 36, OSLO

Lærlinger ved 100 000 volt — sorgløst ved arbeidet i svimlende høyde...?

ET NYTT YRKE: ELEKTROWERKER

Verdens elektrifisering er først no begynt. Nye kjempemessige elektrisitetsverk vil oppstå, og med dem også et nytt, mangesidig arbeidsfelt for unge menn. Mens man tidligere hertil utdannet menn fra beslektede yrker, fra elektroteknikken, maskinbyggingen og låssmedhåndverket, får de no av de tyske elektrisitetsverk en omhyggelig utdanning på det egne arbeidsområde. De blir da gjort fortrolig med alle de oppgaver, som oppstår ved frambringelsen og videreledelsen av den usynlige kraft, og utdannes således til verdifulle spesialister. Lærlinger i et nytt yrke av uoverskuelig betydning for framtiden, som samtidig med opprettelsen også fikk sin særegne betegnelse

... Nei! Mastene er bare lave lærmedell. hvor den unge mann arbeider seg stadig høyere teoretisk og praktisk

Slik begynte den annen sommer

net av. Enno lenge etter pep enkelte geværkuler i luften. Den siste støy kom fra de nedstyrtende murer av de brennende hus.

Etter at de hadde begravet sine falne kameraterer grov infanteristene sine dekningshuller, mer av gammel vane enn av nødvendighetshensyn. Ingen ribbet de høns som man i kampens løp, med en forutanelse om kommende lekkerbiskener, hadde nedlagt. Denne kampdagen hadde gitt et klart bilde av de redsler som krigens konstante natur innebærer. Man hadde vel erobret en landsby, men det var forbundet med en gang gjennom krigens gru. Derfor var det velgjørende no å kunne betrakte stjernehimmelen, men ut fra dekningshullet kunde øyet bare få et glimt av den.

Natten før Don

Når den ville jakt egentlig begynte, hadde man ingen tydelig erindring om da den etter hvert tiltok i heftighet uten at et særlig signal hadde oppmuntret til den. Tidlig om morgenen, for duggen var gått av gresset, landet divisjonskommandørens fly ved siden av jernbanelinjen. Generalen likte ikke å holde seg i ro på sin standplass, han satte større pris på den atmosfære som omga bataljonene hans. Soldatene kjøpte ham igjen på lang avstand, skjønt han hadde tatt av seg de røde uniformsoppslag og viklet feltgrått stoff om de gullgjennomtrukne akselstykker. Når han gikk til fots, støttet han seg som regel på en brunbeiset eikestokk, som en gang da den var blitt brukket, var blitt satt sammen med en messingholk av reparasjonstroppen i en etterretningsavdeling. I sitt smale, rynkefrie ansikt hadde han et par vannblå øyne som kunde mønstre en skarpt. Sine for det meste kortvarige drøftelser av situasjonen, pleiet han å slutte med setningen: „Og gi dem no krutt, mine herrer!“

Han hadde brukt dette ordtaket også denne gang, idet han dimitterte kommandørene. Men på dette tidspunkt var alt enno uklart og vi regnet med overraskelser. Da motorskytterne med sine folkebiler allerede lå flere kilometer forut — i løpet av natten hadde de pinnsvinaktig satt seg fast i terrenget og holdt de framskutte posisjoner — kunde de enheter som hadde vært avhengig av flankebevegelsene, no sette etter i raskt tempo. Først så det ut som om hovedstyrken bare vilde innhente fortroppen. Vegen slang seg forbi løvskoger, skar gjennom landsbyer, hvis beboere, av frykt for de kommende begivenheter, hadde flyktet ut på markene. Mange av disse ynkelige flokker av kvinner og barn var allerede i bevegelse tilbake. Vi ventet på fienden. Men den stilte seg ikke til kamp noensteds, terrenget var øde, sovjetene vek unna. De hadde lidt fryktelige tap på det frie felt og motstanden var åpenbart blitt for kostbar for dem.

Rullebanen var bred, ofte så den av beltetraktorer og bilringer fastpressede jord ut som et mørkebrunt betongdekke. Enkeltbiler kjørte forbi, overfarten over en bekk gikk uten friksjoner, da den stabile bro var ubeskaiget. Til slutt rev de raskere også dem med sog som forsiktig kontrollerte deres hastighet. Den ville forfølgelse utartet i en storm som hvirvlet jorden opp som støv. Det sto kilometervidt som et tåkeslør over kolonnene. Ansiktene ble skitne av støv, silkehalstørklene under jakkekravene ble dekket av en skorpe, en ble tørr i halsen, men alle raste de avsted som om det gjaldt

å fravriste det uendelige rom dets hemmelighet. Da ledelsesstabens bilkolonne kom i nærheten av bataljonene, ga Ia-offiserens svart-hvit-røde trekantsflagg det bevegede bilde et anstrøk av patos.

„Det er enno tyve kilometer igjen til Don“, ropte majoren idet han for forbi. Gaspedalene sitret, motorene drønte. Vi satte i å le høyt, en utemmet lystighet for gjennom kjøretøyenes virvar. Soldatene reiste seg opp i vognene som om de kunde se tvers gjennom høyden foran dem. Enno hadde man ikke avrundet den første uke av offensiven. Seieren over avstanden parret seg med seieren over tiden.

*

På elvebreddens høyderugg hadde sovjetrukkerne rammet med en rekke stolper, og dette brystvern hadde de vel benyttet til dekning under ettermiddagens skytning. No ved nattetider, rakte det opp over Dons elveleie som en ensom prekestol. Vannet gled i en bue forbi denne utbyggede forpost. Luftvernkanoner som var oppstilt i hagen til et bondehus, sendte sine lysspor nettopp i denne retning for å holde en bunt med mitraljøsere i sjakk. Prosjektilene hoppet bortover som raketter før de eksploderte. I bakgrunnen syntes horisonten å ha en glans av fosfor — det var Voronesj som sto i brann.

Gummibåtene drev lydlost over elva. Av og til hørte man kommandoord, som kunde ha en hes klang. Løytnant B., den yngste offiser i divisjonen, en høy og smal attenåring, satte over til brohodet med sine folk, han førte den siste tropp som var innsatt til dette foretagende. En vogn med apparater surret gjennom hulvegen. Den skulde bort til pionérene som holdt på å reparere den trebrua to hundre meter lengre oppe ved elva, som panservognene skulde sette over i morgendemringen. Vi så lenge utover elva og tenkte på at hittil hadde ingen tyske soldater erobret noe punkt på kontinentet som lå lengre øst. Det var en viss tilfredsstillelse ved denne tanke. Vi visste ikke hvorfor, men denslags følelser kan gi mangen trøst uten at man kan gjøre nærmere rede for det.

Vi gikk langsomt tilbake til kirken som vi kunde skimte i demringen nedenfor høyden. Herreløse hunder streifet omkring ruinene og gjødde. I nærheten av kirken hadde det syvende batteri satt opp sin skytestilling. Artilleristene hadde slått seg ned i potetårens furer. Av og til reiste en og annen seg og ruslet som en skygge bort til kjøkkenvognen som sto noe avsides tildekket med bjerkekvister.

No ble der feiret en fest — festen ved Don. For et eller annet sted var en gris falt i hendene på korporalen som var utlært slakter. På en slingrende vogn var den blitt slaktet og oppdelt under framrykningen. No delte han ut det ferske kjøtt i grove stykker. Dessuten skjenket han ut halvt drikkebeget dram pr. mann av den store korvflasken. Sovjetrussiske fly gjorde sine kurver over våre stillinger og det kalde lys fra deres lysskjermer var en nifs illuminasjon. I nærheten av rullebanen drønnet bombenedslagene. Med dyp gul farge steg halvmånen opp over elva. En gang slo en uhyre stikkflamme opp over Voronesj, etterfulgt av en rystelse som av et jgrdskjelv. En oljetank var gått i luften.

Vi spiste i ro og mak og skålte med hverandre. Tretttheten forsvant. Vi holdt oss våkne og pratet om livet og de ting som gjør en lykkelig.

Etter klokken to begynte marsjen over floden, vi gikk nye kamper i møte.

SLUTT

Den tyske utenlandsorden: fortjenstkorset til den tyske ørn

Den ble stiftet den 1. mai 1937 av der Führer og blir bare tildelt utlendinger. Ordenen er inndelt i 5 klasser. 1. „Storkors et til ordenen av den tyske ørn“ ved skulderbåndet med åttepisset brystkors. (Bildet i midten og nedenfor.) 2. i „den tyske ørneorden med stjerne“, en halsorden med sekspisset bryststjerne (til høyre ovenfor og nedenfor.) 3. i „den tyske ørneorden førstegrad“ en halsorden (ovenfor til venstre). 4. i

„den tyske ørneorden annen grad“, et kors til å stikke fast (til venstre i midten), og i „den tyske ørneorden tredje grad“, en spenneorden, (nedenfor til venstre). Dessuten ble det stiftet en „Tysk fortjenstmedalje“ for fortjenstfulle handlinger for Det Tyske Rike (nedenfor til høyre). For kampfortjenster på krigsskueplassen tildeles fortjenstordenen til den tyske ørn med sverd (til høyre ovenfor i midten og til venstre nedenfor)

Ung pike
i morgenbris

her er det virkelig ingenting. Og av dette ingenting flagrer da etter kort hokuspokus fargeglade duer, underlige blomster vokser fram for publikums øyne, glitrende fontener skyter i været. Publikum lar seg villig fortrylles av den store komedianten som sågar har satt Mistinguett i skyggen, og tenker ikke på at meget bare er ytre glans og illusjon. Ofte gjør Guitry nar av sitt publikum, men han forsoner seg straks med det igjen, idet han viser det at han også ler av seg selv. Ofte blunker han til det og gjør det delaktig i hemmeligheten ved kunstgrepene.

Sacha Guitry har en svakhet for fortiden. Av hans hundre teaterstykker, ti filmer og tyve bøker har en stor del historisk bakgrunn. Guitry er enestående, når han humørfyllt betrakter verdenshistorien, når han viser oss de historiske storheter bak kulissene, som „en pantoufles“, når han av muntre episoder fulle av kjærlighet og intrige, enfoldighet og politisk sluhet brygger sammen en delikatess for „kjennere“, når han forteller oss fjerdedels-sannheter, fordi hele sannheten ikke er så tiltalende.

H. W.

4 To ganger Napoleon. Den eldre Napoleon spilles av Sacha Guitry, som dessuten er forfatter og regissør. Jean Louis Barrault framstiller den unge Napoleon. (Bildet nedenfor)

Tre kvinner spiller én kvinne

og to menn spiller én mann

Det var engang en liten pike, som het Désirée Clary og bodde i Marseille. Hennes foreldre var rike kjøpmannsfolk. Av denne lille piken ble det en fortryllende ung dame, og da hun var atten år gammel, lærte hun en interessant offiser å kjenne. Han ble vilt begeistret for henne og svor henne evig kjærlighet. Det var Napoleon Bonaparte. Men noen tid seinere traff general Bonaparte Josephine Beauharnais, og glemte fort hva han hadde svoret. Désirée reiste etter ham til — Paris. Her ble hun kjent med Bernadotte, som ikke kunde like Bonaparte, hva han også fortalte alle som vilde høre på ham. Désirée giftet seg med Bernadotte, som på samme måte som Napoleon satte preg på sin tid. Av hevn.

Slik begynte engang en eventyrlig skjebne, og slik begynner den nye Sacha-Guitry-filmen „Le destin fabuleux de Désirée Clary“. Som i filmene „Les perles de la couronne“, og „Champs Elysées“ har Guitry igjen hentet sitt stoff fra historien. Den store Napoleons lille forlovedes skjebne, hun som til slutt sågar ble dronning av Sverige, tiltrakk forfatteren, skuespilleren og regissøren Guitry. Heller ikke denne gang vilde det lykkes å fortelle filmens innhold nøyaktig. Guitrys filmer har svært lite med det å gjøre som vi ellers kaller handling. De sammensettes av en mengde bilder, som er helt selvstendige. Etter hver eneste scene kunde spillet allerede være til ende — og når det så endelig er kommet så langt, innser publikum ikke hvorfor man måtte slutte nettop på dette sted.

Sacha Guitry er trollmannen, som står foran kameraet med tomme hender og bretter opp jakkeermene for å be- vise at her er det ingen dobbelt bunn,

Tre ganger Désirée Clary

1

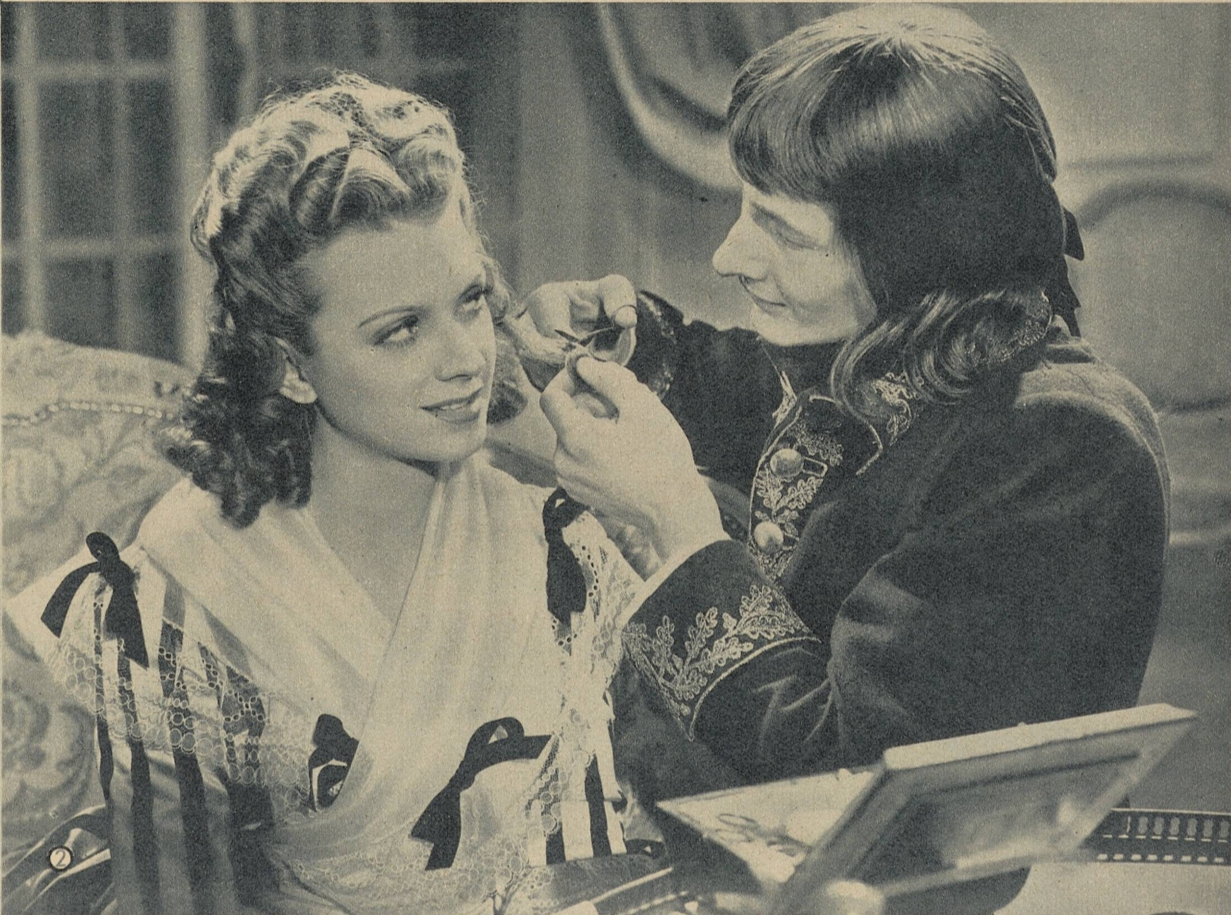
Napoleons forlovede og Bernadottes hustru er midtpunktet i en ny Sacha-Guitry-film. Tre franske skuespillerinner har delt denne rollen mellom seg. Den lille Désirée spilles av Carlettina...

2

... Désirée ved Napoleons hoff spiller Guitrys hustru Geneviève og...

3

... Gaby Morlay spiller den modne Désirée, som til slutt sågar deler den svenske trone med Bernadotte (Jacques Varennes fra Comédie Française)

Det som ingen annen så...

En spøkeshistorie

Vi hadde spist til aftens. Utenfor var det natt med tåke og disig, fuktig luft. I aftenbelysningen hadde det dampet ordentlig av den store elva. Vi var gått et par skritt utenfor huset og hadde skimtet lysene fra to fraktbåter som gled forbi i elvas tåkedis. Vi ruslet inn i huset igjen, tente pipene og satte oss ved kaminen.

Er det ikke så at nettopp her på lavlandet ved havet har man det riktige miljø for det uhyggelige og nifse, for hendelser som skjer i nattens mulm og mørke, mellom dag og drøm? Hender ikke ofte den slags ting her, spurte vi hverandre, mens mangt et gammelt skipperansikt som vi hadde truffet på de siste dager, steg fram for vårt indre øye.

„Spå bare ikke ulykke!“ sa husets vert. „Den slags kan hende før en vet ordet av det.“ Og dermed begynte han å fortelle.

„Det var just slik en natt som denne. Min kone og jeg satt ved kaminen, ikke stort anderledes enn vi no, og betraktet ilden. Da ringte telefonen: En pasient lå med høy feber i sitt gamle hus der borte ved elva, nesten en times veg herfra.

Bilen min sto framdeles i verkstedet. Så ringte jeg opp til Manfred. Han er

alltid en trofast venn i nødens stund.

Vi kjørte grundig feil i tåken og var ikke framme før etter to timer. En lang innkjørsel førte oss til den gamle, jernbeslåtte dør. Et par skritt unna strøk elva forbi, en smal treklopp førte ut

på vannet. Det var alt jeg festet meg ved, før jeg skyndte meg inn i det dårlig opplyste hus. Manfred vilde vente i bilen.

Da jeg så seinere kom ut av huset igjen sto jeg overfor noe merkelig.

Bilens lyskastere sto for full belysning og kastet sine kraftige stråler bort over elva. Manfred befant seg ikke i bilen. Jeg ropte på ham, løp rundt huset, men fant ham ikke. Da jeg gikk ned til elven, fikk jeg en skrekk i livet, for der lå han på trekloppen så lang han var, med ansiktet ytterst på kanten og stirret ned i vannet.

Jeg rørte ved føttene hans og sa navnet hans igjen.

Da snudde han seg forskrekket. Han var forvirret og helt fra seg selv. Munnen var halvåpen og håret hang ned i pannen hans. Endelig sprang han opp som om han var våknet av en drøm og løp forbi meg bort til bilen. Han vilde ta styret. Jeg måtte skyve ham unna. Jeg snudde bilen og kjørte ut innkjørselen. Manfred holdt begge hendene for ansiktet og stønnet:

„Kjør fortare da, mann!... Går ikke den fyren like i vannet... rett ned i elva... forsvinner simpelthen... Er jeg blitt tullet? Hvor er hodet mitt?“

Han holdt stadig hendene for ansiktet. Da vi kom til et vegkryss, bremsset jeg. Vi sto like under en høy lanterne. Jeg rakte ham en sigarett og grep hånden hans.

„No er vi langt unna det fordømte huset. Kom her, ta en røyk og forklar meg det altsammen langsomt.“

Så begynte han å snakke.

Han hadde sittet og ventet i bilen. Så var han gått bort for å se på huset der det sto i natten, gammelt og mosebevokset. Hadde kikket op til vin-

duene ovenfor og i skinnet av bilens lyskastere sett at et vindu åpnet seg der oppe. En hvit skikkelse bøyde seg ut. Han hadde stirret på den og ropt at han bare sto der og ventet på doktoren. Noe svar hadde han ikke fått.

Den hvite skikkelsen var så trådt ut på vinduskarmen og hadde grepet etter takrennen som løp ned langs vinduet, klamret seg fast til denne og glidd nedetter den, langsomt, tak for tak, ned på jorden.

En gammel, mager mann med innfallent ansikt var det som da sluttelig sto på grusvegen ved huset. Han sto der bøydd, med en pudderparykk på hodet, en kårde ved siden og kledd i en uniform som vel kanskje ble brukt av fremmede hærers offiserer for mer enn hundre år siden. Det hadde vært noe så uvirkelig og nifst ved ham at Manfred ikke hadde våget å røre seg. Han hadde stått som fjetret, full av en uhyggesfølelse som han gjentagne ganger forsøkte å skildre.

Han hadde heller ikke rørt seg, da skikkelsen med slepende skritt bega seg ned til vannet. Den stanset enno en gang og snudde seg og skjønt Manfred, stiv av skrekk, sto mer enn tyve meter borte, følte han atter dette lamende spøkelsesaktige blikk fra de klare øyne som hadde fått ham til å stivne av redsel første gang han fikk øye på ham.

Så vendte skikkelsen seg igjen og gikk ut i vannet. „Ja, det er som jeg sier“, berettet Manfred, obersten gikk

MERCEDES
Kontormaskiner

SKRIVEMASKINER · REGNEMASKINER · BOKHOLDERIMASKINER

MERCEDES BÜROMASCHINEN-WERKE AG · ZELLA-MEHLIS/TH.

MERCEDES NORSK AKSJESELSKAP — HARBITZGT. 20² — OSLO

bokstavelig talt rett i vannet, skritt for skritt. Men forunderlig nok, man hørte ingen lyd, man så ingen bevegelse på vannspeilet, det hersket full stillhet. Jeg så nøyaktig hvorledes den hvite uniformen gled ned under vannflaten, jeg så hvorledes først knærne, så hofte og derpå det halve bryst forsvant i vannet. Jeg kunde ikke røre meg, for jeg sto der enno som forsteinet. Da det nesten var bare hodet som rakte opp, vendte den hvite skikkelsen seg enno en gang om og så på meg for tredje gang, ikke bydende og lamende som istad, men hjelpeløs og klagende, uten håp, og jeg mente å kunne se hvorledes munnen åpnet seg i en smertelig fortrekning. Så snudde mannen seg mot den andre bredd og forsvant.

„Du mener altså“, spurte jeg Manfred, „at han hadde sagt noe?“

„Nei, ikke en lyd. Det var bare et forsagende smil som kom fra hans lepper. Han smilte og forsvant i vannet.“

Da først var Manfred kommet til seg selv igjen. Han var løpt bort til bilen og hadde satt lyskasterne på full belysning for kanskje å kunne se et spor etter det uhyggelige fantom, men hadde ikke kunnet oppdage noe. Slik var det jeg fant ham liggende forstyrret og oppskaket på den lille trekloppen.

Han snakket fram og tilbake om sin uhyggelige opplevelse, og var så besatt av tåkenattens tildragelse at vi den neste morgen måtte kjøre dit ut igjen.

Nei, der hadde man ikke sett noe mer til den gåtefulle framtoning. En gammel gartner arbeidet i parken og Manfred spurte ham ut.

Gartneren kunde ikke annet enn le. „Så, det gamle eventyret om den hvite obersten? Ja, man snakker om det her i landsbyen helt siden jeg var ung... En avdanket kolonialoffiser skal ha bodd her for mer enn hundre år siden. Det må ha vært en pokkers fyr, han sløste om seg med pengene

Tegninger: K. F. Brust

sine, så slektingene hans som skulde arve ham, måtte sette ham under formynderskap. I et hvert fall skal han ha vært innesperret de siste år av sitt liv. Så en natt forsvant han. Tjener-

skapet som hadde fått i oppdrag å passe på ham, hadde vel tatt fri en dag og låst den gamle mann inne. En morgen var han altså borte og ingen visste hvorhen. Døren til rommet hans var låst. Han var neppe kommet ut gjennom vinduet, for han bodde jo et steds helt oppe i fjerde etasje. Vekk var han og det kom til lange prosesser, da arvingene ikke kunde reddegjøre for hvor det var blitt av ham. Men hvorfor spør De om dette?“

Manfred takket og så opp mot det vinduet hvor skikkelsen var kommet til syne. Det sto åpent.

„Nå, det kan jo godt hende at et slikt vindu går opp av seg selv“, mente gartneren. Det var jo et slikt fryktelig vær i natt! — Nei, det er ingen som bor i den delen av huset.“

Så gikk vi. Manfred har aldri nevnt noe om saken siden. Selv kommer jeg også sjelden inn på det, for det er ingen som tror på den slags, og det er så trettende stadig å måtte forsikre at alt dette har hendt slik som jeg sier. Altså, der ser De, dette var en av de historier som henger sammen med våre gamle hus og deres hemmelighetsfulle miljø. Vil no De i det minste tro på det jeg har fortalt?“

Jeg? Skulde jeg ikke tro ham? Vennen og lægen, som ved utallige anledninger hadde gitt beviser på sin pålitelighet og sannhetskjærlighet? Ham måtte man ha tillit til.

Men jeg spurte allikevel om han kunde gi noen forklaring på det som var hendt.

„Nei“, sa lægen. Noen forklaring kan jeg ikke gi. Det gis forskere som mener at det kan hende at vårt begrep om „tiden“ utviskes. Det kan hende at der på et sted hvor der en gang har forekommet en særlig krass og mystisk begivenhet blir sittende igjen et slags fluidum av det som er hendt. Og kommer så en gang en mann som Manfred på de kanter, én som av en uforklarlig grunn har en særlig affinitet for den slags, en overnaturlig klarsynthet eller hva De vil kalle det, for hans øyne antar det som hendte for kanskje årtier siden atter form.“

Da jeg no ønsket å høre hvordan han selv avfinder seg med den slags mystikk, lente han seg fram i stolen så at jeg nøye kunde se hans ansikt i kaminildens lysskjær og sa:

„Hvorfor vil De egentlig ha en forklaring på alle foreteelser? La det dog være nok å vite at det gis den slags. Hvorfor vil De ha visshet, der hvor guderne sperret for vår innsikt, kanskje av nåde, kanskje av strenghet, i ethvert fall med velberådd hu.“

No var ilden sloknet. Doktoren slo ut pipen sin på kaminen. Vi gikk ut foran døren. Månen var steget opp på himlen. Det lå en stripe av dunst og tåke over vannet. En ugle utstøtte et skrik i nattens stillhet. Vi sto der og så ut over og trakk inn den klare luften til vi begynte å småfryse.

Så gikk vi til ro.

Friedrich Luft

Lysstyrken er intet bevis på kvalitet

for — enten De velger et Voigtländer objektiv med høyeste lysstyrke — eller en mindre lysstyrke — så er kvaliteten og presisjonen hele tiden den ypperste, og skarpheten kan De stole på med alle Voigtländer objektiver. De får det beste fotoindustrien kan by innen hver lysstyrkegrad. Og som et særlig pluss for alle Voigtländer fotografer kommer den hendige „snapshotutløseren“ på fotbrettet.

Vito 24x36 mm

Bessa 6x6 cm

Bessa 6x9 cm med avstandsmåler

De berømte Voigtländer kamera

En av 10 000

„SIGNAL“ besøker
en „innhøstnings-
barnehage“ i Alpene

10 000 „innhøstnings-barnehager“ fritar de tyske bondekoner og landarbeideresker for bekymringene for barna under det tunge innhøstningsarbeid. De små som enno ikke er skolepliktige, blir i barnehagen fra klokken 7 om morgenen til sent på ettermiddagen. Her leker de under oppsikt av barnehagelærerinnene, her spiser de, her sørges det for deres sunnhet. Alle i landsbyen hjelper til med å skape et herlig rike for de allerminste

Den nye. Han er litt skeptisk enno . . .

Dagen innledes med en
spasertur

Hun føler seg alt som
hjemme i barnehagen

Eventyrtime under træerne

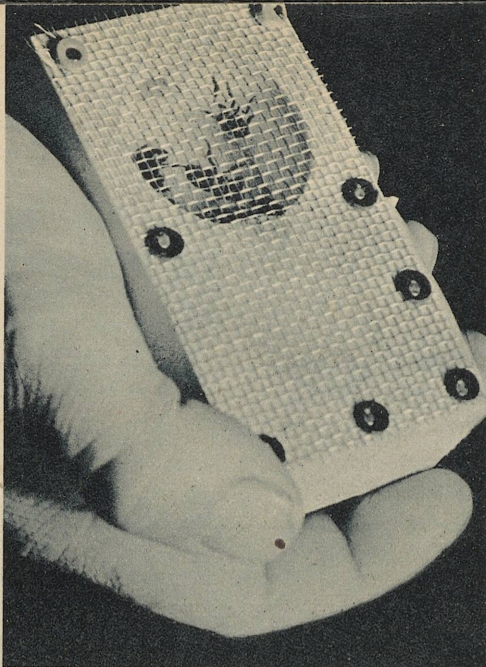
Om aftenen: en bondekone henter sine to sønner. Den minste vil heller lege videre —

ringleken er så altfor morsom!

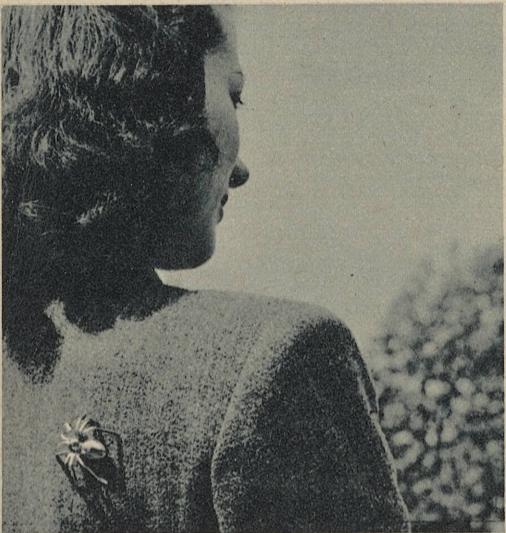

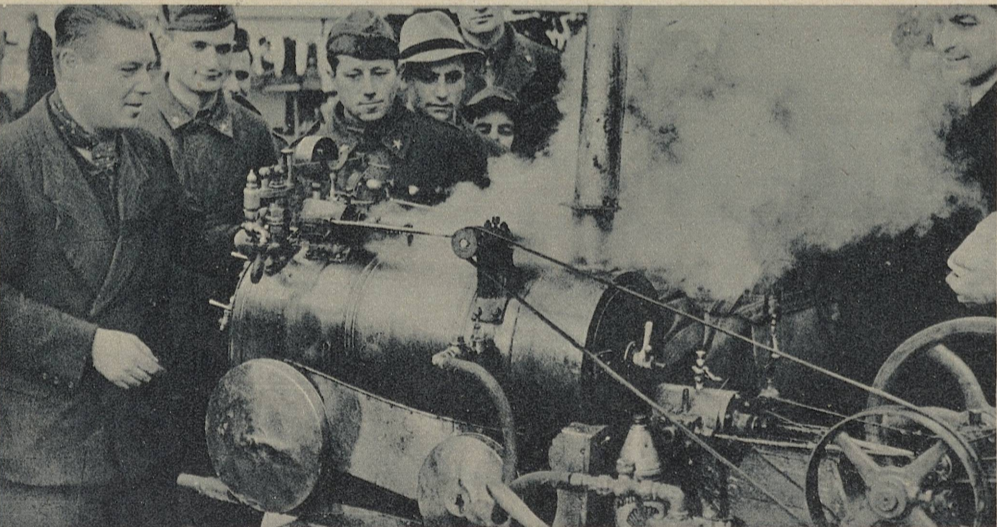
... i Bucuresti: beltebandene på drosjekuskenes 170 årige drakt hadde tidligere en spesiell betydning: passasjerene styrte kusken med dem

... i Schlesien: et underlig bur. Heri „reisere“ en bidronning med sine tjenerinner for å grunnlegge en ny stat. Slike bidronninger blir alet opp av spesialister; de sendes overalt i verden og betales godt

... i Oslo: lykkedyr på ryggen — en god spøk Og noe praktisk: læretuget for ballskoene er blitt til håndveske for dagligbruk

... i Milano: en oppfinnsom kastanjeselger har laget seg en dampmaskin, som overtar arbeidet med å riste og — lokker dessuten kunder

... i Bryssel: en motorsykkel — drevet med elektrisitet — kjører lydløst gjennom byen

Fotografert...

FRANCIS DELAISI

FOLK MOT TRUSTER

Så lenge det eksperiment Hitler innledet i Tyskland enno ga inntrykk av et fortvilt tiltak og en eventyrlig utopi, lukket man øynene. Men i det øyeblikk man måtte se på at dette eksperiment atter fører Tyskland tilbake til stormaktenes krets, synes det å være et farlig eksempel som er egnet til — nettopp gjennom den økonomiske krise som trustene på sin side ikke formår å fjerne — å vinne de utmattede nasjoner for seg.

Demokratiene skaper det ideelle grunnlag for krigen

No gjelder det å bli ferdig med denne skandale så hurtig som mulig og stoppe eksperimentet før det lykkes fullstendig. De plutselige gjennomførte innlemmelser skaper jo også uro blant Tysklands naboer. Til tross for sine bare 40 millioner innbyggere, avfinner ikke Frankrike seg med å være en makt av annen rang og bestreber seg på å få istand igjen koalisjonen med de gamle allierte på Balkan og endog med Russlands allierte, som det har reddet i 1918 før sammenbruddet. For de engelske truster er det alene Frankrike som formår å stille den landhær som er i stand til å holde Tysklands nye forsvarsmakt stangen. Med et hårdnakket arbeid med penger lykkes det å gjøre „Entente cordiale“ til en traktatallianse.

Når imidlertid massene, som må bære krigens blodoffer, skal ta på seg de nødvendige savn, da må de jo også ha noe å forsvare. Heldigvis har nasjonalsosialistene i bestrebelsen for å forene all tysk energi i retning av det stortyske rike, berørt raseproblemet. De har dermed samtidig gjort seg til fiender av den franske revolusjonsideologi, som prinsipielt proklamerte likhet for alle mennesker. For den gjelder derfor nasjonalsosialisten, likesom i sin tid jakobineren, som ringeakter av alle menneskelige lover. For menigmann, som ikke har noen „sikrede stillinger“ å forsvare, vil krigen derfor synes som en kamp om prinsippene. Tragedien kan begynne: På vegne av likheten for alle mennesker og „menneskeverdigheten“ vil de demokratiske masser kjempe for opprettholdelsen av trustenes og bankenes forrettigheter. Men det er nødvendig å skynde seg! For jo lenger krisen trekker ut, jo flere folk mister troen på den liberalistiske økonomi. Et varig resultat for det nye økonomiske system kunde få hele den så dyktig oppbygde løgnbygning til å styrte sammen.

Den 3. september 1939

Krigen blir en uunngåelig nødvendighet. Allerede sudetenkrisen synes å gi et godt påskudd, men i det avgjørende

øyeblikk må man erkjenne at generalstabene enno ikke er ferdige. Münchenoverenskomsten betyr et års vunnet tid. Men sluttelig kan man dog ikke vente lenger, for der er ingen begeistring blant massene. Til nød egner også Danzig og det polske spørsmål seg som påskudd. Den 3. september 1939 erklærer England Tyskland krig, Frankrike følger etter få timer senere. USAs stilling til denne revolusjonskrig var tydelig på forhånd. Hva det kom an på for Englands og Amerikas holding-selskaper var opprettholdelsen av systemet med å beherske folkene på denne jord. Realistisk sett betyr jo også 46 millioner englendere en noe liten basis for et imperium på 500 millioner mennesker av alle raser. England er ved kanten av Nordsjøen et for svakt citadell til å holde et 21 ganger så stort og syv ganger mer befolket kontinent i sjakk.

Dessuten har krigen i mellomtiden bevisst at den hjemlige industri ikke alene er sterk nok til å muliggjøre kontrollen for England av samtlige jordens sjøveger. Tar man imidlertid med De Forente Stater med deres 130 millioner innbyggere, med deres rådighet over nesten samtlige nødvendige råstoffer og næringsmidler, deres industri og pengekraft, da vilde Amerikas og Englands forente krefter være i stand til å holde det kjempemessige imperium. Allerede i rommelig tid er de ansvarlige statsmenn blitt enige — bak de brede massers rygg. Den amerikanske ørn skulde spre ut sine vinger på den ene side over Atlanterhavet, Grønland og Island til Arkangelsk og om mulig også over Azorene, De Kapverdiske Øyer og Dakar og på den annen side over Stillehavet til Hawaii, Manila, engelske støttepunkter fra Colombo over Aden, Suez, Malta og Gibraltar vilde slutte den veldige ring som legger seg om verdens sjøveger. Da var de forente holding-selskapers imperialistiske gruppe virkelig i stand til å blokere sine aksemotstandere på de deler av Kontinentet som er besatt av dem og deres tilhengere. I besittelse av de viktigste næringsmidler og de uunnværligste råstoffer vilde den samtidig sulte ut såvel deres mennesker som fabrikker og til slutt ødelegge den regulerte økonomis farlige basille, dette system for fattige land, som ikke frambringer noen milliardærer — et system, som er likeså utålelig for dens allmaktsfølelse som tidligere en absolutistisk konge eller en kontroll forankret i forfatningen var det.

I forvirrede ideologiers navn, men under trykket av desto konkretere interesser begynner kampen mellom to systemer. Det gamle system: den liberalistiske økonomi, som har vist seg ute av stand til å overvinne sin egen krise. Og det nye system; den nasjonalsosialistiske økonomi som har mestret krisen ved å fjerne årsakene til den. Det er revolusjonskrigen fra 1792 som brenner løs igjen og som denne gang vil omfatte hele verden.

ZELLSTOFFFABRIK WALDHOF

Framstiller cellulose av tre og papir av cellulose.

Bleket og ubleket sulfit- og sulfatcell-
stoffer for papir-, kunstfiber- og den
kjemiske industri. Spesial- og edelcel-
lulose (alkalisk behandlet cellulose).

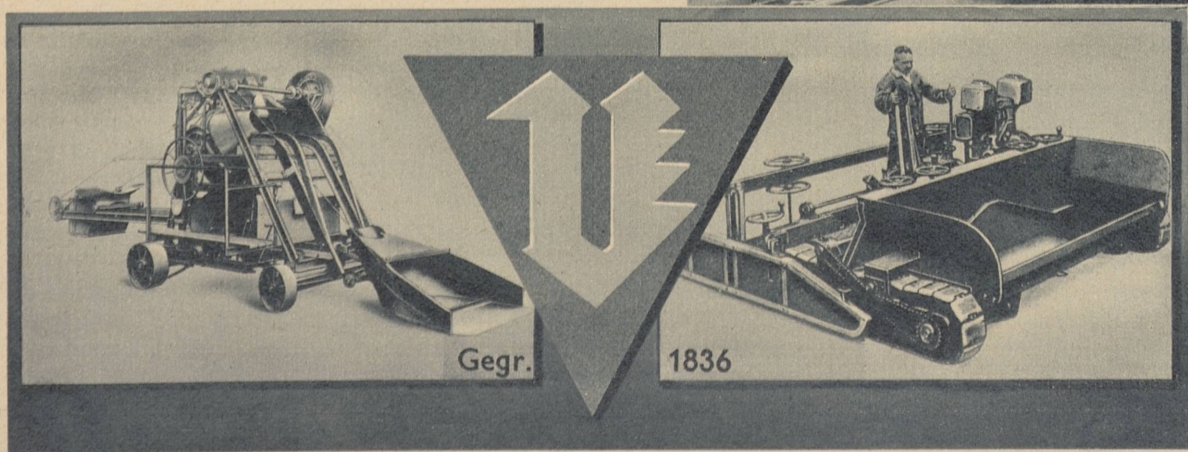
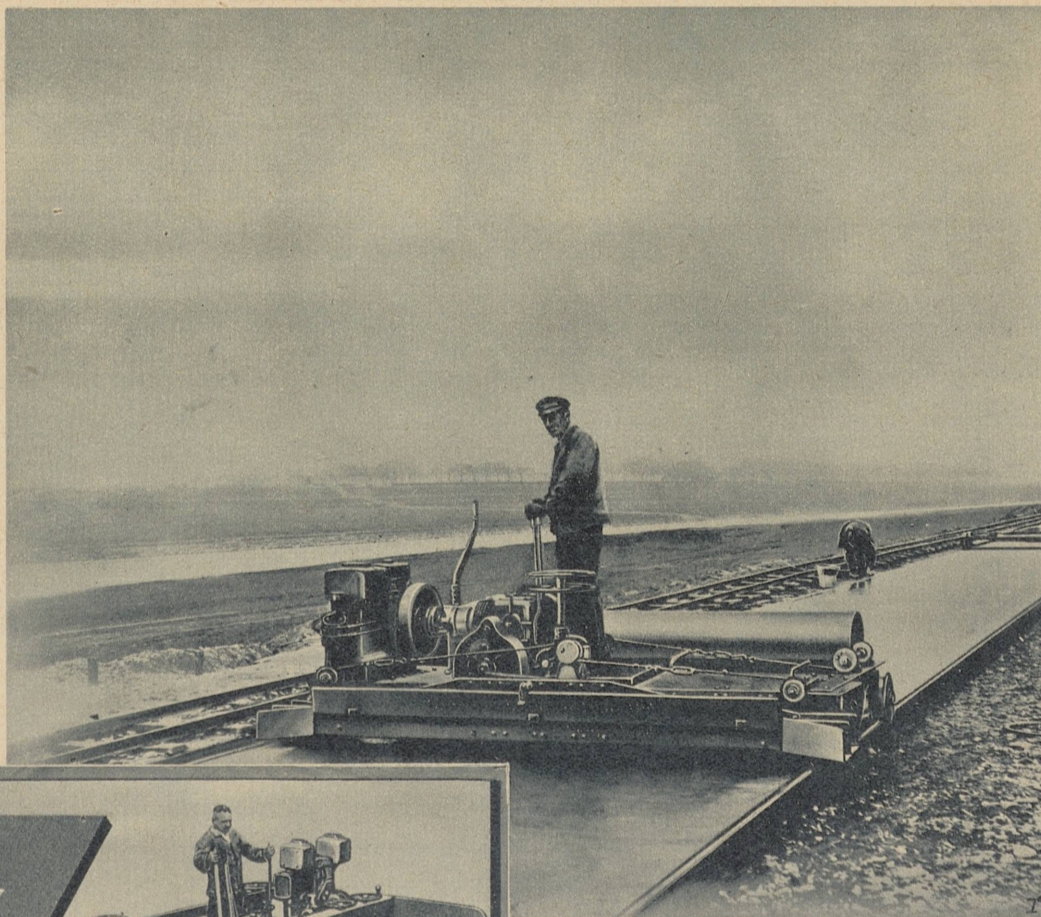

Spesialpapir for innpakning,
spinnepapir, papir for tekstil-
erstatning, råstoff for kunstlær,
trykk- og skrivepapir.

HOVEDKONTOR: BERLIN

FABRIKKER I MANNHEIM - KOSTHEIM - TILSIT - RAGNIT - COSEL - OBER LESCHEN - KELHEIM - WANGEN - JOHANNESMÜHLE

VÖGELE VEIANLEGGSMASKINER

JOSEPH VÖGELE
A. G. MANNHEIM
Telefon: 45 241 • Telegram-Adresse: Bahnfabrik

Signal

Den yngste innehaver av en av de høyeste utmerkelser
Den 22-årige premierlöjtnant Hans Joachim Marseille, som ble tildelt ekelevet med sverd til ridderkorset for sine fortjenster som jaktflyver
PK.-foto: Krigskorrespondent Dettmann